

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, Praha 1, 116 38
Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Čeština v komunikaci neslyšících

Bakalářská práce

Rok: 2010

Diana Benediktová

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta
Ústav českého jazyka a teorie komunikace

Bakalářská práce

Diana Benediktová

Korpus psané češtiny českých neslyšících

Corpus of written Czech Language of Czech Deaf

Praha 2010

vedoucí práce: Mgr. Marie Komorná

Děkuji všem neslyšícím a jejich učitelům za poskytnutí textů, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout. Dále děkuji Mgr. Marii Komorné, PhDr. Kláře Richterové a prof. Karlu Kučerovi za odborné vedení.

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Praze dne 26. 7. 2010

ANOTACE

Práce se zabývá psanou češtinou českých neslyšících. Výchozím materiálem byly shromážděné texty neslyšících žáků a studentů ve věku 14–21 let. Tyto texty byly upraveny a použity pro vytvoření základu korpusu psané češtiny českých neslyšících v rámci Českého národního korpusu. Práce také podává informace o dostupných korpusech a zdůvodňuje založení korpusu psané češtiny neslyšících. V druhé části práce jsou představeny a analyzovány dvě chyby, které se v textech neslyšících často objevují, autorka se rovněž pokouší definovat příčinu těchto chyb. Práce se opírá o práce českých i zahraničních lingvistů.

ANNOTATION

The thesis deals with written Czech language of the Czech Deaf. It draws on texts of 14–21 years old deaf students of elementary and high schools. These texts have been edit specifically and used for creation the base of Corpus of written Czech language of Czech Deaf by the Czech National Corpus. Thesis informs about existing corpuses and states the reasons of establishing the corpus of written Czech of Deaf. In the second part of the thesis, two typical mistakes are presented and analyzed, the author also focuses on defining the cause of those mistakes which are usually found in texts of Czech Deaf. The thesis draws on findings of Czech and foreign linguists.

OBSAH

1. ÚVOD.....	7
2. TYPY CHYB V TEXTECH NESLYŠÍCÍCH	10
2.1 Obecné rysy	10
2.2 Klasifikace chyb podle Thompsona	10
2.2.1 Adice	10
2.2.2 Elize.....	13
2.2.3 Substituce	16
2.2.4 Chyby ve slovosledu	17
3. TVARY OSOBNÍHO ZÁJMENA JÁ	18
3.1 Shrnutí	22
4. ELIZE POMOCNÉHO SLOVESA BÝT PŘI TVOŘENÍ MINULÉHO ČASU.....	23
4.1 Příklady	27
4.2 Shrnutí	29
5. ZÁVĚR.....	30
6. LITERATURA A ZDROJE	31
7. PŘÍLOHA.....	33

1. ÚVOD

Cílem této bakalářské práce je vytvořit základ pro budování korpusu psané češtiny českých neslyšících v rámci Českého národního korpusu.

Korpus, ucelený, vnitřně strukturovaný, prohledávatelný soubor textů organizovaný za účelem využití pro určitý cíl, je primárně určen pro lingvistický výzkum. Jazyková data jsou zpracovávána a uložena v elektronické podobě. V současnosti stále převažují korpusy zaznamenávající psanou formu jazyka, existují ovšem i korpusy jazyka mluveného. Vedle korpusu je třeba zmínit také korpusovou lingvistiku, disciplínu, jež vznikla společně s rozvojem korpusu. Korpusová lingvistika je část lingvistiky, která pracuje s korpusem a jeho nástroji a jejich prostřednictvím studuje jazyk. U nás se tato disciplína začala rozvíjet v roce 1994 (Čermák, Blatná, 2006, s.9).

V dnešní době máme k dispozici několik korpusů. Mimo nejznámější a nejpoužívanější SYN2000 (obsahuje zhruba sto milionů slov¹) a SYN2005 jsou to dále SYN2006PUB, SYN2009PUB (korpusy publicistických textů), FSC2000 (upravený SYN2000, referenční zdroj Frekvenčního slovníku češtiny), KSK-DOPISY (přepisy ručně psané korespondence z let 1990 – 2004), ORWELL (ručně označovaný korpus Orwellova románu 1984), diachronní korpus DIAKORP, paralelní korpus vznikající v rámci projektu InterCorp INTERCORP a korpusy jazyka mluveného BMK, PMK, ORAL2006, ORAL2008.² Český národní korpus je akademický, nevýdělečný projekt, volný přístup pro nekomerční účely může získat každý (postup popsán například v Čermák, Blatná, 2005, s.7).

Pro psanou češtinu tak specifickou, jako je psaná čeština českých neslyšících, však žádný korpus dosud neexistuje. Čím je čeština neslyšících specifická? Čeští lingvisté zkoumají psanou češtinu neslyšících pouze necelých 20 let,³ což je z hlediska lingvistiky malý krůček. I za tak relativně krátkou dobu máme k dispozici několik prací od různých lingvistů (Macurová, 1995, 1998, 2001, 2006, Racková, 1996, Poláková, 2001, Hudáková, 2002, Komorná, 2007, Šebková, 2008, Wagnerová, 2008, Richterová, 2009 aj.), v nichž se shodli na typických rysech psané češtiny neslyšících a typických chybách (resp. odlišnostech), které se

¹ Čermák, 2005

² Přehled dostupných korpusů lze nalézt například na <http://ucnk.ff.cuni.cz/struktura.php>.

³ První práce můžeme pozorovat již na začátku devadesátých let (např. Macurová), avšak většina výzkumů byla provedena na začátku tohoto století. V této době byl také uveden v platnost zákon o znakové řeči (zákon č. 155/1998 Sb.), jenž zvedl vlnu zájmu o znakový jazyk a kulturu Neslyšících.

v textech neslyšících objevují. Jejich výčtu se budu věnovat v samostatné kapitole Typy chyb v textech neslyšících.

Vytvoření korpusu usnadní zájemcům přístup k textům, na nichž mohou provádět své výzkumy, potvrzovat či vyvracet své hypotézy a především aplikovat výsledky svých výzkumů v praxi.⁴ Pro lingvisty nebo studenty, kteří se chtějí zabývat psanou češtinou neslyšících je totiž obvykle obtížné texty neslyšících získat. Samotní neslyšící své texty neradi poskytují, neboť jsou si vědomi svých nedostatků v češtině. Texty není snadné získat ani od učitelů žáků škol pro sluchově postižené, často bohužel bývají neochotní spolupracovat při výzkumech v rámci bakalářských, diplomových i jiných prací. Dalším problémem je, že pokud se texty podaří získat, slouží většinou k výzkumu jediného jevu, přestože jsou zajímavé i z jiných hledisek a mohly být materiálem pro další výzkumy. Jejich shromážděním a vytvořením korpusu vznikne dostupný zdroj textů pro výzkumy psané češtiny nejrozumnějšího charakteru.

V první fázi práce na této bakalářské práci jsem nasbírala celkem 44 textů od 30 respondentů. Jde o slohové práce žáků základních a studentů středních škol pro sluchově postižené. Šlo o 15 respondentů ženského pohlaví, 14 mužského pohlaví, ve věku 14 – 21 let, u jednoho respondenta pohlaví není známo.

Každý text jsem upravila podle zásad přepisu a lemmatizace⁵ textů českých neslyšících. Hlavní zásadou je, že se texty přepisují bez jakýchkoli úprav. Neopravují se pravopisné chyby, chybné tvary, nedoplňuje se interpunkce ani chybějící slova ve větách, naopak slova, která jsou v textu omylem přidána, se nevynechávají. Dále se nerozdělují slova, která jsou nesprávně napsána dohromady a nespojují se části slov, které jsou napsány zvlášť. Při přepisu platí také pravidlo anonymizace. Automaticky se anonymizuje autorovo příjmení, anonymizují se i křestní jména, přezdívký, místní a jiná pojmenování v případech, kdy by mohly jakkoliv poškodit autora nebo osoby či instituce, o nichž se v textu píše. Při anonymizaci se označují příjmení písmeny NP, křestní jména NJ, přezdívký NN, zeměpisná jména NM a ostatní jména NO. Součástí úpravy je i opatření textů hlavičkou, v níž se nacházejí relevantní údaje jako respondentovo pohlaví, věk, vzdělání, původ, škola, výše sluchové ztráty, mateřský jazyk, preferovaný jazyk, dále typ textu (v mém případě „školní

⁴ Například při výuce českého jazyka.

⁵ Lemmatizace je úkon při němž se za každý slovní tvar užitý v textu vkládá lemma, tj. zobecněný tvar, citátová forma, reprezentující všechny tvary příslušného slova. Verba reprezentuje infinitiv, substantiva nominativ singuláru, adjektiva, zájmena a číslovky tvaru nominativu singuláru maskulina.

text⁶“), doba vzniku textu a identifikační označení textu, jež musí být každému textu před přidáním do korpusu přiděleno. Podobu hlavičky můžete vidět v příloze, v níž se nacházejí všechny přepsané texty v podobě před lemmatizací. Dále se do textu vkládají speciální kódy upozorňující na neobvyklé případy. Kód <...> označuje nečitelnou, poškozenou či chybějící část textu, kódem <*> se nahrazují obrázky, neznámé nebo běžnou sadou znaků nezapsatelné symboly. Kód <#> označuje pravopisné anomálie, tvaroslovné anomálie, neexistující tvary nebo neexistující pravopisné podoby existujících slov. Také se užívají tzv. ohraničující kódy, těmito kódy se ohraničují části textů psané jiným jazykem než češtinou (<o> a </o>) a části textů prokazatelně psané slyšícími (<y> a </y>).

Druhá část práce je zaměřena na rysy psané češtiny českých neslyšících a její součástí je také analýza dvou jevů typických pro psanou češtinu českých neslyšících, které jsem vybrala z textů určených pro lemmatizaci.

Vybrala jsem si tyto jevy:

- užívání osobního zájmena já
- elize pomocného slovesa být při tvoření minulého času

⁶ Školním textem se rozumí psaný text vytvořený žákem základní školy či studentem střední školy vzniklý v rámci výuky českého jazyka. Při Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK vzniká od roku 2005 i korpus mluvených textů z tohoto prostředí. Je jím Korpus školní komunikace (více Kopřivová, Waclawíčová, 2008, s. 84–86). Kromě školních textů se v korpusu rozlišují ještě texty odborné, texty umělecké, dopisy, emaily, SMS a internetové diskuse.

2. TYPY CHYB V TEXTECH NESLYŠÍCÍCH

2.1 Obecné rysy

Texty neslyšících vykazují oproti textům slyšících lidí jisté specifické rysy.⁷ Neslyšící například obecně píší celkově kratší texty, často píší v krátkých větách, často opakují stejná slova, nepoužívají synonyma, opakují naučené fráze (i na místech, kde se nehodí), zaměňují slovní druhy, dělají chyby v předložkových pádech, ve valenci sloves, zaměňují slovesa být a mít (interference ze znakového jazyka) ad.

2.2 Klasifikace chyb podle Thompsona

Quigley a Paul (1994) odkazují na typologii chyb dle Thompsona (u nás s ní pracuje např. Macurová, 1998). Thompson dělí chyby do čtyř skupin: **adice (přidání)**, **elize (vynechání)**, **substituce (nahrazení)**, **chyby ve slovosledu**. Pro lepší ilustraci jsem pro každou skupinu vyhledala několik příkladů z přiložených textů:

2.2.1 Adice

Velice časté je přidání zvratného „si“ a „se“ ke slovesům, která ho nevyžadují:

Přidané „se“

- *Tenkrát pět dní jsme se prožily s kámoškou*
- *Až se jednou práskla „BUUM“*
- *Bylo vidět po tmě, ale potom se začalo pomalu být tma, což byla konec vesnice a dál byl jen koleje – začala být tma × začalo se stmívat⁸*
- *Vrazil se do něj*
- *Muselo to být ohromné, špatně se spal – špatně spal (on) × špatně se spalo*
- *A vztekaně se otevřel oči a rychle se rozléhl kolem sebe, zdá se mu to v pořádku.*
- *V 1. ročníku jsem se učila s jinou učitelkou NP, cítila jsem se že nebyla tak dost dobrá jako Ty – cítila jsem co × cítila jsem se jak*

⁷ Srov. Macurová, 1995, 1998, 2001, Hudáková, 2002, Komorná, 2008

⁸ U některých vět uvádím jevy, jimiž by mohlo být přidání se/si ovlivněno. U několika případů lze interpretovat ovlivnění více způsoby.

- *Vždy jsem sbírala nové slovní zásoby a neumím **se** skládat složitou větu a proto píšu vždy jednoduchou – skládat něco × skládat se z něčeho*
- *Dříve když byli na základní škole, musel jsem mluvit a musel jsem pořádně přemýšlet, jak **se** mám mluvit, jaké jsou správná koncovka, vhodné časování, apod.*
- *Večer šli **se** koupat pak šli do chatu, **se** hráli jsme si vtipé*
- *Kluci házeli do vody kámen a rybičky **se** rychle než dřív vyhodili, zmizely*
- *Ale náhle **se** žárovka praskla a z ní vyskočila koza – žárovka praskla x žárovka se rozbila*
- *Vedlejší pokoj **se** kozička běhala, na chodbě, v kuchyni.*
- *Tak jim rodiče dali klíče od auta a řekli: „Nezlobte **se** tam a buďte opatrní.“ – nezlobte × nezlobte se – jiný význam*
- *Chtěla jsem vědět jak **se vypadám učit**, abych se snažila učit i také upravila se změnit.*
- *NJ, to je pravda, že jste mě napsala všechno, jak **se jsem vypadala** učit.*
- *Chtěla bych **se** perfektně číst knihu i věty jako NJ*
- *Co ty myslíš, abych se uměl všechno přečíst a aby abych se mohl **se** dívat na všechny filmy s titulky?*
- *Za všechno děkuji a přeje **se** krásného letního prázdninách*
- *Trvalo tři týdny a jezdili jsme **se** na různé výlety.*
- *Na začátku životopisu **se** mi hodně zajímalo*

Přidané „si“

- *Líbilo se mi nejvíc, co jsem prožila a hráli jsme **si** s naší skupinou fotbal. – hrát si × hrát co⁹*
- *Vrátili zpátky k červenému raku a NJ řekl: „Můžeme si vzít jedno mládě a doma **si** vychovávat?“*
- *Nějakou dobu si Vopička Opička **si** zvykla*

Neslyšící dále přidávají pomocné a sponové sloveso „být“, v následujících příkladech je přidáváno k plnovýznamovým slovesům a substantivům. Toto přidání souvisí s nesprávným tvořením minulého času. V první až čtvrté větě se jedná o lexikalizaci gramatického významu, čas je vyjádřen v první, druhé a třetí větě préteritem, ve čtvrté větě futurem slovesa být a určitým tvarem slovesa, respektive substantivem vyjadřujícím nějakou činnost:

⁹ Tato záměna se v textech vyskytuje vícekrát.

- *Dnes ráno já **byla** vsdávala 7:15 vtom já **byla** cvičím*
- *Já **byla** snídane*
- *Já **byla** lyžování potom oběd jesete lyžování vrát na chaty večere já byla olympijský soutěž.*
- *Já **budeme** promítání video a fotky*

V dalších příkladech jsou přidány prezentní tvary slovesa být ke tvarům plnovýznamového slovesa v préteritu.

- *Taky, jsem v chalupě **jsem** malovala na zdi.*
- *Viděli pán šlechta na koni už **je** zemřel byl nemocný, zůstale dát na hrobky*
- *Potom pět cizí děti **jsou** šli dolů v školství těloství*

Rovněž se setkáváme s přidávanými předložkami (špatná valence sloves):

- *Získávám a dozvěděl jsem **od** nějaké informace, které se týká učitelů – dozvědět se něco × dozvědět se od někoho*
- *Tak rodiče snažili abych nepoužíval s tlumočnickem*
- *A prý tlumočníci museli jako „vychovávat“ a „vést“ **za** neslyšící – vychovávat někoho, vést někoho × dělat něco za někoho*
- *Když něco jsem věděl u znakového jazyka, ale u mluveného jazyka ne, tak pak dostal jsem huř **na** známku, ale naštěstí jsem zvládl dobře.*
- *Já **do** doma.*
- *Potom my jdeme **do** lyzovat*
- *Hráli jsme **na** kartu – hrát si na něco (na babu) × hrát na něco (na klavír) × hrát něco (karty)*
- *Potom klapání dveře moje kamarádkou chtěly hrát **na** ven a hráli jsme s mičem*
- *Večer uklízela **na** oblečení do tašky*

Přidány bývají i další slova rozličných slovních druhů, v následujících případech se jedná o verbum, adverbium a pronomen. V prvních dvou větách můžeme pozorovat ještě další zajímavý jev: opakují se zde vedle sebe výrazy se stejným kořenem (nepojedu – jet, vylekaně – lekla):

- *Nikdy nepojedu příště **jet** na tábor*
- *Mamka **vylekaně** lekla a běžela s tátou k vodě*

- Viděl jen, že se blbě spinká, probudil se **mu**

Přidány mohou být i hlásky:

- *Jeden strom vysoký, tlustý, má zelené listy se **žaludkem** [žaludem], který stál mohutný dub.*

2.2.2. Elize

Zvratná zájmena „si“ a „se“ činí potíže nejen v jejich adici, ale bývají i vynechávána na místech, kde jsou nezbytná:

Elize zájmena „se“:

- *V hotelu jsme **0** tam **ubytovali** a taky měli dobré jídlo podle seznamu*
- *Za chvíli už začali škola a **netěšil jsem 0** protože myslel jsem tam není dobrý ale minulý týden byl horor a druhý týden zatím dobře tak uvidím dál*
- *Má jednoho syna NJ, který **0** před 5-ti lety **narodil***
- *Až do dneška **0 domnívám**, že se má dobře.*
- *Pohyb oka snímá kamera a **umístí 0** třeba na brýlích, kam se člověk dívá, tam ujíždí kurzor na počítači*
- *Kominík zčervenal a šel **posadit 0** na lavičku.*
- *Začnu psát, jaké jsou mé názory vůči chování učitelů, jak **by 0 měli chovat** správně*
- *Získávám a **dozvěděl jsem 0** od nějaké informace, které se týká učitelů.*
- *Chlapec **0** už sám **nudil***
- ***Lekl jsem 0** a koktal jsem*
- *Opravdu **jsem 0 cítil** velmi dobře, že konečně už můžu volně znakovat*
- *Dozvěděl jsem se, že mám právo protestovat, **co 0 mi nelíbí**, jak tlumočník tlumočil.*
- *Pak my **šli jsme 0 podívat** na chatě tam bylo moc pěkné*
- *Studoval jsem v Plzni, ale **stalo 0** v šesté třídě **stěhoval jsem 0** do Prahy Smíchov, protože v NM jsou slabé učení a málo dětí*
- *Hodně **jsem 0 snažil** méně jíst, protože mám dost váhy*

Elize zájmena „si“:

- *A třetí den putovali, **dali 0 přestávku***
- *Ona **0** vždy **přála**, k vánocům dostat malý a živý pejsek.*

- *Potom <...> klapání dveře moje kamarádkou chtěly hrát na ven a **hrali** jsme **0** s míčem*
- *Já **bych 0** **přál** v budoucnosti,¹⁰ aby tlumočníci byli velmi připravený v „pohotovosti“.*
- ***Přál bych 0** také, aby tlumočníci u nás rozvíjeli*
- *Když jsem byl malý rád písek, **hrál jsem 0** na písku s vykopál dolů, aby dobře jezdí autíčkou*
- *Lezl jsem na stromy a **hrál jsem 0** s větvem a rízl se do nosu*

Neslyšící vynechávají také pomocné sloveso „být“ při tvoření minulého času:

- *Pak **podívali** lanovka, krásný hory, dobře vzduch a krásné svítí slunce a jsme spokojení. – jsme se*
- *Pak **seděli** v restauraci a pokecali a **bylo fajn**. – jsme, nám*
- ***Lyžovala** byla upadla lyžovala autobus rozbite.*
- *Potom doma – jsem (byla)*
- *Druhý den **šli** k moři, hledala jsem fotoaparát na ulici – jsme*
- ***Uklízet** oblečení táška – jsem, do*

Pozorujeme i elizi pomocného slovesa „být“ ve tvarech podmiňovacího způsobu:

- *Postupně jsem získal plné informaci, jací profesionální tlumočníci **měli být**. – by*
- *Chápu problematice neslyšících na Moravě, tak **měli** neslyšící trochu **naučit** zvládnout sami a také tlumočníci měli naučit trochu být neutrální. – by*

Dochází i k vynechání sponového slovesa „být“:

- ***Občas nešťastná** a smutná, kvůli problém matematiku – je*
- *Rád chovám zvířátka a bavím je, někdy kupuju jídlo pro zvířátku, uklízím v kuchyni, **protože moc špinavé**, aby čisté byla. – je*

V textech bývají vynechávány i předložky:

- *Současně dobře mají problém dětí u jejich rozvedené rodiče. – v*
- *Děda spadl schodech – na*
- *My čekáme autobus – na*

¹⁰ Zde je problematické určit, kde má zájmeno „se“ být, jelikož je ve větě nesprávný slovosled – správně: Já bych si v budoucnosti přál,...

- *Přinesl stromeček nechat baklon.* – na
- *Počítač se hlavně využívá armádě, třeba u letadla je to nezbytná výbava.* – v

Vynechán bývá i subjekt:

- *Dlouhá několikakilometrová jenom jeli s velbloudama* – cesta
- *Takže asi je všechno co jsem Ti psala* – to, podmět

Setkáváme se i s elizí predikátu:

- *honem s mámou autem do nemocnici, aby mi doktor zašil nos.* – jeli
- *Já s Jirkou službu* – mít
- *Odpoledne jsme k moři a opakovala jsem si* – šli

Mezi vynechávané větné členy patří i objekt:

- *Neboť navštěvovalo mnoho dětí a učitelé školky nebyli stejní jako (u nás) u běžně školky pro sluch. post.* – ji, koho navštěvovalo
- *Chlapec hledal* – ho
- *Ve škole na střední školu jsem zažil krásné, neboť každá vyučovací hodina byla povinně přítomna tlumočnice* – chvíle
- *Chlapec chtěl půjčit ale nemůže* – stromeček

Vynechávány jsou i další větné členy, spojky, vedlejší věty:

- *Zjistili jsme informace, že levný nocleh je pár set od centra, tak jsme tam přišli.* – metru
- *Když slyšel přijíždí vlak na nádraží, řekl: „Konečně, pán Bůh“ a připravil se nastoupit na nástupišti* – že, vedlejší věta
- *Rodiče říkali nemají jídlo* – že

Někdy je těžké určit, co je vynecháno:

- *Já lyže vlek.*

2.2.3 Substituce

V následujících příkladech dochází k nahrazení, záměně slov¹¹:

- *Byli jsme **těžce** [velmi, hodně]¹² unavení*
- *Neboť je to výhodné pro nás a dokonce jedno **velké nevýhodné** [velká nevýhoda nebo hodně nevýhodné], což nám **změnilo** [přineslo] rychlou změnu světa.*
- *Manželka Půtky Vopičce opičce **zavítala** [přivítala] a představila se.*
- *Jeden strom vysoký, tlustý, má zelené listy se **žaludkem** [žaludem], který stál mohutný dub.*
- ***Mezi nejčastěji a nejběžněji používáme** [používané] operační systémy patří operační systém Windows, Linux, a další – v tomto případě existují dvě varianty řešení, první možnost je „Mezi nejčastěji a nejběžněji používané operační systémy...“ (adjektivum je nahrazeno verbem), druhá: „Mezi nejčastější a nejběžnější používané operační systémy...“ (adjektiva jsou nahrazena adverbii).*
- *Slyšel dupot kolem nějaký jdoucí **kráčivec** [chodec]*
- *Já jsme byli o prázdninách **velikonocích** [velikonočních] v sobotu ráno spolu s maminkou jeli velakem u babičky*
- *Konečně jsem dostal **plnou** [úplnou] informaci od slyšícího, např. u lékaře nebo na úřadě.*
- *Díky tlumočnickovi, jsem cítil velmi dobře, a můžu říct, že jsem neslyšící, nejsem jako **poničený** [ponížený].*
- *Šli jsme do obchodu nakoupit, potom jsme viděli psa a **vypadla** [vypadal] podobně jako tygr*
- *Moje **oblíbenost** [záliba] je sport ale hlavně fotbal a lyžování a také jsem zavislý na počítače*
- *Co ty myslíš, abych **se** [si] uměl všechno přečíst a aby abych se mohl se dívat na všechny filmy s titulky?*
- *Rodiče na to „jé, krásný červený rak, který schovává pod bříškem svá mlad'ata s mnoha ružovými **kůrami** [krunýři] a červenorůžovými klepýtkami*
- *Byl málo **malovaná** [nalíčená, namalovaná tvář], co jemu nevadí každá ženská trochu přehánět*

¹¹ Substituci lze pozorovat nejen na úrovni lexikální, ale rovněž na úrovni morfológické. Neslyšící ve svých textech užívají nesprávných tvarů místo tvarů náležitých, např. „*nechápu gramatice*“ (nechápu gramatiku × nerozumím gramatice) apod.

¹² Správné varianty jsou uvedeny v hranatých závorkách.

- *Bojovali jako opravdoví **bojaři** [bojovníci].*
- *Snažila jsem se dívat na filmy s titulky a docela jsem **nepovadla** [nepovedlo]. Protože jsem nerozuměla o čem filmu.*
- *Chtěla jsem vědět jak **se vypadám** [se mám] **učít**, abych se snažila učit i také upravila se změnit.*
- *NJ, to je pravda, že jste mě napsala všechno, jak **se jsem vypadala** [jsem se měla] učit.*

2.2.4 Chyby ve slovosledu

Thompsonova typologie vychází ze studia anglického jazyka a psaných projevů amerických neslyšících. Ve srovnání s výše jmenovanými typy chyb jsou v češtině chyby ve slovosledu méně časté. Je to dáno do jisté míry tím, že slovosled je v češtině ve srovnání se slovosledem v angličtině volnější.

K chybám ve slovosledu dochází vlivem českého znakového jazyka (interference¹³).

V nasbíraném materiálu se vyskytly následující chyby:

- *Doufám, že příští rok pojede **vedoucí strejda**. – strýc jako vedoucí*
- *Je to **hotel nejdražší** a známý z města Znojma*
- *Konec srpna jsem se vrátila **do Prahy domů** ?*
- *Oči **svítily hnědé tmavé**.*
- ***Učitelé** nejsou dobře informováni **zabývajícími se sluch. postižení dětmi**.*
- *Bylo šílené vedro přes pětatřicet stupňů **podvečera***
- *Potom přišly mojí **kamarádkou slyšící** v odpoledne hráli si honí vybijenou.*
- *Bylo hrozně velké Holywoord a **moc bylo lidé** byl jsem unavený jel spát.*

Tolik k chybám obecně, v následujících kapitolách se budu zabývat dvěma konkrétními jevy.

¹³ **Interference** je negativní transfer poznatků o struktuře mateřského jazyka do jazyka, jemuž se učíme. Jsou přirozenou součástí procesu osvojování druhého jazyka. Mezi časté interference z českého znakového jazyka do českého jazyka patří například: „absence sponového slovesa „být“, záměna sloves existence a vlastnictví („být“ a „mít“), záměna spojek vyjadřujících důsledek a příčinu („proto“ a „protože“), vyjadřování příčiny/důvodu slovem „důvod“, lexikální vyjadřování času, způsobu, vidu, absolutní zápor vyjadřovaný slovem „vůbec“, specifický slovosled, nadbytečné používání zájmen, aj.“ (Šebková, 2008, s. 61)

3. TVARY OSOBNÍHO ZÁJMENA JÁ

Zájmena obecně jsou oblastí, s níž mají neslyšící značné potíže¹⁴, často není z textu zřejmé, koho zájmena zastupují nebo k čemu odkazují. To, že mají neslyšící s jejich užíváním problémy, se pravděpodobně promítá i do toho, že je ve svých textech velmi málo používají. Z textů je rovněž zřejmé, že často opakují vlastní jména/substantiva i na místech, kde by mohla být zastoupena zájmeny (příklady ze shromážděných textů: *jsem pozvala kámošku na chalupu. Tenkrát pět dní jsme se prožily s kámoškou; Jednoho dne jsme jeli autem do Braníka. Vedle sebe seděli Míša a Jakub. Jakub řídil. Míša seděla. Jakub kouknul do zrcátka... Míša a Jakub jim poděkovali a odjeli domů.*¹⁵; *Chlapec hledal dárek. Chlapec zavolal policie. Policie už našel dárek u dveří. Chlapec už sám nudil. Chlapec volal s rodiči. Rodiče říkali nemají jídlo. Děda přinesl jídlo. Děda jedl ryba, už stal kost na krku. Děda už šokoval. Chlapec zavolal 155. Děda spadl schodech. Děda už pořádku na krku. Děda vzal dárek, ale divil malá. ad.*)¹⁶ Je to pravděpodobně dáno rozdílností jazyků: v českém znakovém jazyce se osobní zájmena vyjadřují v prostoru. „V znakovacím prostoru má organizující úlohu "já" toho subjektu, od něhož vychází sdělení, tj. "já" autora (jeho hledisko, jeho úhel pohledu). Umístění dalších referentů zastupujících subjekty přítomné v komunikaci a/nebo subjekty komunikace neúčastné je v českém znakovém jazyce vůči autorskému "já" do značné míry povinné - je gramatikalizováno. "Ty" je tak umístěno naproti "já", první "on/ona" vpravo od "já", druhé "on/ona" vlevo, třetí "on/ona" mezi první "on/ona" a autora.“ (Macurová, Bímová, 2001). V českém znakovém jazyce zájmena nemění svůj tvar, u třetí osoby se nerozlišuje rod a užívá se většího počtu osobních zájmen než v češtině: kromě tvarů pro množné číslo existují také tvary pro číslo dvojné, trojné a čtverné (my dva, oni tři atd.).

Tvary osobního zájmena já – mne/mě/mně/mi – jsou v českém znakovém jazyce vyjadřovány rovněž zcela rozdílně. Chce-li mluvčí vyjádřit například, že ho někdo viděl „viděli mě“, učiní tak přímo na slovesu (více o slovesech Macurová, Bímová, 2001) – **změnou tvaru slovesa** (konkrétně směru pohybu) dá jasně najevo, že dotyční viděli jeho, nikoli někoho jiného, taktéž např. „dal mi/mně“ vyjádří **směrem pohybu od referenta k sobě, k mluvčímu**. Dalším případem vyjádření osobního zájmena já je, jak uvádí Půlpánová (2004),

¹⁴ Problematiku osobních zájmen v psané češtině neslyšících v současné době zpracovává ve své bakalářské práci Klára Čížková.

¹⁵ Všimněme si, že v tomto případě o sobě mluvčí hovoří ve třetí osobě. Tento jev lze pozorovat ve více textech.

¹⁶ Na druhou stranu se také setkáváme s používáním osobních zájmen i na místech, kde by je rodilí mluvčí nepoužili. Časté je užívání osobního zájmena ve funkci podmětu: „Já s bratrem jdu do školy. Potom já židle na autobus. My čekáme <#> autobus. Já do doma.“ × Jdu s bratrem do školy...

užití **indexu**. **Index** je „*Tvar znaku pro osobní zájmena: Tři mluvnické osoby osobních zájmen jednotného čísla se ve znakovém jazyce shodují ve své základní formě (je ve všech třech případech stejná). Všechny znaky jsou ve tvaru indexu (pro odborníky – „tvar D“, pro úplné laiky – ukazující prst). Ale tato tři zájmena se liší ve směru, kterým index ukazuje.*“

V případě tvarů zájmena já „mně/mě“ se jedná o tvar ruky „gama“ γ , jenž tyto tvary zájmena vyjadřuje, př. Miluješ mě? (Tvar ruky D se užívá pro základní tvary osobních zájmen: „**Já** rozhodnu kam půjdeme. **Ty** napíšeš seznam literatury. **On** koupí pečivo.“ a tvarem ruky gama se ukáže např. tvar akuzativní: „Miluješ **mě/ho/ji**?“)

V češtině se tvary zájmen řídí podle pádů, respektive podle slovesných a předložkových vazeb, těch je v českém jazyce velké množství, často se navíc vyskytují dubletní tvary, proto je obtížné problematiku fungování zájmen neslyšícím vysvětlit.

V případě zájmena já platí, že pro genitiv a akuzativ užíváme tvaru „mě“ a „mne“, pro dativ tvaru „mi“ a „mně“ (na začátku věty, v důrazu a po předložkách), v lokálu tvar „mně“, v instrumentálu tvar „mnou“

Dále k tomu Havránek, Jedlička (1986): „*V 2. a 4. pádě jsou oba tvary, mne i mě, tvaroslovně rovnocenné, lze jich tedy užít bez omezení jak v postavení příklonném, tak po předložkách a v důraze; tvar mne však má ráz knižní. Např. To se mě (i mne) netýká, to mě (i mne) nezajímá, pro mě za mě (i pro mne za mne).*“

Pád	Tvar zájmena
Genitiv	mne, mě
Dativ	mně, mi
Akuzativ	mne, mě
Lokál	mně

Tabulka – shrnutí tvarů

Vzhledem k tomu, že v českém znakovém jazyce nic jako „pády“ nemáme, je třeba neslyšícím tento jev vysvětlit jinak. Lze se opřít o předložkové vazby. V češtině máme předložky pojící se:

- 1) **pouze s jedním pádem** (po těchto předložkách vždy následuje daný tvar).
Tvar mě (mne) následuje po předložkách *bez/beze, pro, za, mimo, kromě, u, podle, od/ode, do, z/ze, vedle, kolem, místo, ...* (Rozhodl se jít beze mě. Přijedeš pro mě? Postav se za/vedle mě. Věděli to všichni mimo/kromě mě. Zůstaneš dnes u mě? Dělejte to podle mě. Ode mě to nevíš. Jako by do mě

viděl...Udělal se jí ze mě nevolno. Pouze kolem mě projel. Šla do divadla místo mě.). Tvar mně následuje po předložkách *po, k/ke, proti, naproti, kvůli, vůči, díky, ...* (Opakujte, prosím, po mně. Přijedeš ke mně? Posadil se proti/naproti mně. Nejela tam kvůli mně. Vůči mně to není fér. Dostala se tam jen díky mně.).

- 2) **s více pády** a následují po nich tak různé tvary zájmena já. Jedná se například o předložku *na* – Podíval se na mě rozzlobeně. × Ted' už je rozhodnutí jen na mně., *v/ve* – Vždycky ve mě věřila. × Třeba je chyba ve mně., *o* – Bavili se o mně. × Ucházel se o mě.

Výčtem předložek se dostáváme k „metodě“ naučení se nazpaměť, existuje však nespočet vazeb, v nichž předložky nefigurují – zájmena vyskytující se ve **slovesných (bezpředložkových) vazbách** – např. „Řekni mi pravdu. Chceš mě naštvat? Slib mi to. A mně se divíš? Polib mě.“ Mají se neslyšící naučit všechna slovesa a jejich vazby nazpaměť? Na základě rozboru nasbíraného materiálu jsem došla k závěru, že je možné, že tak činí – **učí se vazby a fráze a ty pak použijí jako celek vždy ve stejném tvaru**. V mých textech se jednoznačně jednalo o frázi „líbí se mi“, v níž bylo zájmeno „mi“ správně užito v deseti případech ze čtrnácti – dvakrát se v textech objevilo „líbí se“ se zájmenem v nesprávném tvaru: „...proto mě se trochu nelíbí...“, „Mě osobně se to líbilo.“ U jednoho respondenta se vyskytuje dvakrát vazba „jsem to líbilo“.

Nyní přejdu k ostatním příkladům nesprávného užití tvaru osobního zájmena já z nasbíraných textů.

V textech se vyskytly nesprávné tvary po předložkách pojících se s více pády:

- *Děkuji za dopis co jsi psala o **mě**.*
- *Pak když u lékaře tlumočník byl a vše tlumočil, co jsem řekl, a lékař může říct vše o **mě**.*
- *U školy na **mně** čekala maminka a jely jsme spolu vlakem do Nymburka.*

Taktéž se objevily chyby v bezpředložkových vazbách:

V pěti případech se vyskytl tvar v dativu (mi) místo akuzativu:

- *Moc **mi** to zaujalo o jejím životě.*
- *Na začátku životopisu se **mi** hodně zajímalo a dočetl jsem co nejrychleji*

- *Byla jenom sen, díky, velbloude, že si **mi** vzbudil.*
- *A když jsem chodil na 2. stupeň základní školy vystřídala se třídní učitelka a **mi** už méně trápila mluvit.*
- *Byla jenom sen, díky, velbloude, že si **mi** vzbudil.*

Devětkrát byl použit tvar pojící se s genitivem a akuzativem (mě) místo dativu:

- *A proto **mě** to vadilo.*
- *Ale jsem fakt šťastná, že ty **mě** dáš 2 na vysvědčení.*
- *Seděli jsme s NJ pořad jezdily autovlakem bylo to prima, pak šli jsme tam popovídali jsme s klukem a holky aby **mě** dali e-mail a dali **mě**.*
- *NJ, to je pravda, že jste **mě** napsala všechno, jak se jsem vypadala učit.*
- *To právě, že všichni **mě** doporučují se dívat na filmy s titulky i tak knihy.*
- *Ale **mě** to úplně nevadí.*
- ***Mě** to vadí, že vždycky ta přestávka byla krátká, ty musíš dbát na hodiny před 5 minutami.*
- *Ještě taky se někdy jsi opakoval o českém jazyce, proto **mě** se trochu neliší.*
- ***Mě** osobně se to líbilo, ale trochu jsem měla pocit, že NJ toho moc neřekla, že jste měla hlavní řeč..*

Ve dvou případech je užit špatný tvar zájmena a je elidována předložka pojící se v první větě s lokálem a ve druhé větě s instrumentálem:

- *Cítím se pořád ve tmě, kdo **mi** ještě nechce uklízet v kanceláři. – kdo po mně ještě nechce uklízet...chtít něco po někom*
- *Tereza mi řekla (chces **mě** chodit), ja jsem byl stýděl ja řekl (ANO CHCI). – chceš se mnou chodit*

Jedna respondentka užívala ve svém textu pouze nezkrácenou variantu MNE, dokonce se pokusila toto zájmeno skloňovat (tvar MNA):

*...Ale pro **mne** trochu (trochu) problém komunikovat se slyšícími pro **mna**<#> jako těžko říct když někoho mluvit dává **mne** jako spím a kdyby komunikovat s neslyšícími tak pro **mne** lehké rozumět. Já to vůbec nevím co mam<#> dělat? Právě chci snažit rozumět a hlavně chci psát jako slyšící. Jsem moc rada<#>, že Ti **mne** dává detail oprava které jsou chyb. A já by jsem chtěla ještě dál....(materiály) a dobrovolně Český jazyk jako KURZ.*

*P.s. – Upozornění abys **mna**<#> nezlobila já to vůbec neví, rozhodnout říct nebo SMS VYKAT nebo TYKAT, protože jsem od znamení VAHA<#> (jako nevím co mám vybrat VY...nebo TY....).*

*P.s. – Musíš **mna**<#> udržovat za 5 LET!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!*

V zájmenech následujících po předložkách pojících se s jedním pádem se ani v jednom případě nevyskytoval nesprávný tvar.

3.1 Shrnutí

Z výše uvedených příkladů vyplývá, že neslyšící mají větší problémy s užíváním osobního zájmena já ve spojení s bezpředložkovými vazbami. Zatímco u tvarů následujících po předložce pojící se s více pády se respondenti zmýlili třikrát a u zájmen následujících po předložkách pojících se s jedním pádem nebyl nalezen žádný chybný tvar, nesprávných tvarů v bezpředložkových vazbách jsem zaznamenala čtrnáct. Ve dvou případech byla předložka elidována a tvar zájmena já byl použit chybně. Z příkladů lze také usoudit, že nejčastější potíže jsou spojeny s dativem, v textech ho žáci často zaměňovali s tvarem akuzativu (resp. genitivu).

4. ELIZE POMOCNÉHO SLOVESA BÝT PŘI TVOŘENÍ MINULÉHO ČASU

V této kapitole opět porovnám korektní způsoby tvoření minulého času, se způsoby, jimiž jej vyjadřují neslyšící. Konkrétně se zaměřím na to, jak zacházejí s pomocným slovesem být.

Je známo, že ve znakových jazycích se vyjadřuje čas především lexikálně.¹⁷ Lexikální prostředky jsou při tom artikulovány na tzv. časových osách. Brennanová (1983) určila pro britský znakový jazyk (BSL) tyto osy/linie čtyři. V rámci linie A (vede nad ramenem dominantní ruky¹⁸, zezadu dopředu) se artikulují lexikální prostředky časového určení, které zasazují události do minulosti nebo budoucnosti, minulost se vyjadřuje lexikálním určením umístěným za tělo, budoucnost určením umístěným vpřed; linie B vede napříč nedominantní paže a využívá se k vyjadřování kalendářních jednotek, následnosti a trvání; linie C vede před tělem zleva doprava a naznačuje kontinuitu a trvání; linie D vede paralelně s tělem zezdola nahoru a nese význam růstu, dospívání. Brennanová dále zmiňuje další specifický způsob tvoření času, popisuje ho tak, že mluvčí lokalizuje určitý bod v prostoru (kdekoliv – libovolně), tomuto bodu přiřadí nějaké časové určení (př. [Ode dne,] kdy jsem získal řidičský průkaz...) a posléze k tomuto bodu vztahuje další časová určení (...se cítím více nezávislý; se mi ozývají i kamarádi, kteří mi předtím ani nenapsali; předtím, než jsem ho získal, jsem nejezdil na výlety dál než po Čechách apod.). Na základě pozorování lingvistů českého znakového jazyka lze konstatovat, že vyjadřování času v českém znakovém jazyce je založeno na obdobných principech jako v BSL.

V češtině se préteritum tvoří složenými tvary l-ového participia (př. psal, šel, pil) a přítomných tvarů slovesa být. Encyklopedický slovník češtiny (2002, s. 61) definuje préteritum takto: „čas slovesný...*préteritum je paradigma tvarů, jejichž složkou je infinitní l-ový tvar slovesný, který se v 1. a 2. os.sg. a pl. spojuje s příslušným prezntním indikativním osobním tvarem slovesa být majícím povahu gramatického morfému...zatímco ve 3. os. sg. i pl. je tvarem préterita samotný tvar l-ový, resp. s nulovým morfémem gramatickým: přišel 0. v 2. os.sg. se zvl. na Moravě užívá hov. zkráceně podoby –s: A kohos potkal v obchodě?; A v obchodě potkal koho?; A v obchodě kohos potkal aj. ...*“ Tento výklad jasně vysvětluje způsob užívání pomocného slovesa být ve tvarech préterita, nyní přejdu k tomu, jak je tento

¹⁷ Podle Macurové (2003) je právě lexikální vyjadřování času v psané češtině nejvýraznější a nejčastější interferencí z českého znakového jazyka.

¹⁸ Dominantní ruka: ruka aktivní, u praváků bývá dominantní ruka pravá, u leváků levá.

jev vysvětlen v učebnicích češtiny pro cizince. V těch, které jsem pročetla (Smičková, 2002, Froulíková, 2002, Hronová, Hron, 2009, Vinopalová 2001, Holá, 2000), se užití tvarů slovesa být „jsem, jsi, jsme, jste“ ani jeho vypuštění u třetí osoby nijak nevysvětluje. Většinou je jen předložen seznam tvarů u určitých sloves, např. já jsem byl/byla, ty jsi byl/byla, on byl, ona byla, ono bylo, my jsme byli resp. my jsme byly, vy jste byli/y, oni byli/y. Pravidla tvoření minulého času jsem našla pouze v učebnici Czech step by step (Holá, 2000):

„To form the past tense make four steps:

- 1. Find the infinitive of the verb.*
- 2. Remove the final –t and replace it with –l. This form is called the –l form or, in the linguistic terminology, the past participle. Note that some verbs – mainly the monosyllabic ones – have changes in the stem (see the irregular past participles at the bottom of this page.)*
- 3. The past participle has the masculine, feminine, neuter and plural form. To form them, just add the typical feminine, neuter and plural endings. (The verb „být“ is used as an example.)...*
- 4. Now add auxiliary verbs (part of the conjugation of the verb „to be“) to the first and second person sg. and pl. The he, she, it and they forms have no auxiliary verbs!“*

(zvýrazněno D.B.)

Překlad:

K vytvoření minulého času postupujte ve čtyřech krocích:

- 1. Vytvořte infinitiv slovesa.*
- 2. Odstraňte koncovku -t a zaměňte/nahrad'te ji za -l. Tomuto tvaru se říká -l tvar, nebo v lingvistické terminologii, přičestí minulé (l-ové participium). U některých sloves, zejména u jednoslabičných, se proměňuje kmen slovesa (viz nepravidelná přičestí níže.)*
- 3. Přičestí minulé má tvary mužského, ženského, středního rodu a tvary plurálu. K jejich utvoření přidejte koncovky dané pro plurál, ženský a střední rod. (Příklad je uveden na slovesu „být“.)...*
- 4. Nyní přidejte pomocná slovesa (části vyčasovaného slovesa „být“) k první a druhé osobě jednotného a množného čísla. K osobám on, ona, to a oni se pomocná slovesa nepřidávají!*

Čeští neslyšící tvoří préteritum několika rozdílnými způsoby. Jelikož se v této kapitole zaměřuji na roli pomocného slovesa být, konkrétně na jeho elizi, uvedu pouze jejich přehled vytvořený Richterovou (2009, s. 117–139). Richterová přichází s osmnácti typy, ke každému z nich uvedu příklad z textů určených pro lemmatizaci, v případech, kdy v se textech daný typ nevyskytuje, uvedu pro ilustraci příklady Richterové (označeny -R-):

- Typ 1: l-ové participium významového slovesa v platnosti 1. a 2. osoby
 - o *Potom oběd procházka koupila pití a jídlo. (já)*
- Typ 2: Prézenní tvar pomocného slovesa být + l-ové participium významového slovesa v platnosti 3. osoby
 - o *A můj strýc je hrál si na pc.*
- Typ 3: Prézenní tvar pomocného slovesa být + l-ové participium významového slovesa (tvary se neshodují v čísle; číslo (a osoba) odpovídající podmětu, resp. kontextu jsou vyjádřeny tvarem pomocného slovesa)
 - o *Až film skončí, tak jsme šel spát. -R-*
- Typ 4: Prézenní tvar pomocného slovesa být + l-ové participium významového slovesa (osoba pomocného slovesa se neshoduje s osobou predikátu)
 - o *Přišli jsem ve třídě.*
- Typ 5: ses/sis + l-ové participium významového slovesa
 - o *Už ses dostala dopis -R-*
- Typ 6: l-ové participium pomocného slovesa být (mít) + l-ové participium významového slovesa v platnosti 3. osoby (participia se většinou shodují v čísle jednak navzájem, jednak se subjektem)
 - o *Všichni byli šli do kině. -R-*
- Typ 7: l-ové participium pomocného slovesa být (mít) + l-ové participium významového slovesa v platnosti jiné než 3. osoby (participia se shodují v čísle jak navzájem, tak se subjektem)
 - o *Dnes Ráno já byla vsdávala 7:15 vtom já byla cvičím.*
- Typ 8: l-ové participium pomocného slovesa být + l-ové participium významového slovesa (participia se navzájem neshodují v čísle, participium významového slovesa se v čísle shoduje se subjektem)
 - o *My měsíc bylo jeli na prázdniny. -R-*

- Typ 9: l-ové participium pomocného slovesa být + infinitiv významového slovesa (číslo participia se shoduje s číslem a rodem subjektu)
 - o *Užovka nebyla zabít pro žábu. -R-*
- Typ 10: l-ové participium pomocného slovesa být (mít) + přítomný tvar pomocného slovesa + l-ové participium významového slovesa (osobu vyjadřuje přítomný tvar pomocného slovesa, l-ová participia se shodují v čísle a rodě, a to jak navzájem, tak se subjektem)
 - o *Byla jsem navštívila Evu. -R-*
- Typ 11: préteritum pomocného slovesa být + infinitiv významového slovesa
 - o *Byl jsem odmalička naučit ČJ. -R-*
- Typ 12: l-ové participium pomocného slovesa být + přítomný tvar pomocného slovesa být + přítomný tvar významového slovesa nebo futurum pohybového slovesa
 - o *Byli jsme poletí domů.*
- Typ 13: l-ové participium pomocného slovesa být + přítomný tvar slovesa významového nebo futurum pohybového slovesa
 - o *Včera byl prší. -R-*
- Typ 14: l-ové participium slovesa být + substantivum
 - o *Já byla kniha.*
- Typ 15: infinitiv významového slovesa
 - o *Včera koupit knihu. -R-*
- Typ 16: préteritum slovesa dělat (udělat) + další komponenty
 - o *Pak udělala vyhodit do sklepa. -R-*
- Typ 17: préteritum slovesa začít + infinitiv dokonavého významového slovesa
 - o *Prodavač začal se mnou seznámit. -R-*
- Typ 18: jiná vyjádření minulého času
 - o *A pak hotovo dovolená, jsme musí poletí do Česko, domů.*

Jak jsem již poznamenala, v nasbíraných textech jsem si všimla, že neslyšící často při vyjadřování minulého času vynechávají pomocné sloveso být, i to dokladuje Richterová (2009, s. 117–118): „Na úvod poznamenejme, že i v textech neslyšících se setkáme s noremním vynecháním pomocného slovesa, tedy s formulacemi obsahujícími osobní zájmeno 1. os. singuláru nebo (řidčeji) plurálu. ... druhý noremní případ elize pomocného slovesa tvoří případy, kdy l-ové participium následuje za préteritem téže osoby (1. nebo 2.); v psaných

projevech neslyšících šlo celkem o jeden jasný doklad: Tak jsem ráda, že jsem zůstala u vodafone, ale změnila tarif z odepiš na nabito 300. ...K nejčastějším odchylkám od běžných způsobů vyjadřování *préterita* v češtině patřilo v textech neslyšících rozšíření modelu „osobní zájmeno + elidované pomocné sloveso“ z 1. osoby na 2: osobu, a to jak v singuláru (ty dokozal chytit kote – ty nepoznala Delf kultura – Ty rikal JE TO PODVOD – ty vedela davno – ty vydiral ['vytíral']), tak v plurálu (dva doklady od stejného autora: Vy rikali ze neslysici je vic nez slysici, není pravda – je skoda vy nevedeli).“ Ráda bych nejprve uvedla příklady této elize a následně popsala svá zjištění a závěry.¹⁹

4.1 Příklady:

- Dlouhá několikakilometrová jenom **0** jeli s velbloudama. (jsme)
- A třetí den **0** putovali, dali přestávku. (jsme)
- Trocha **0** jedli studené zdravé jídlo s energií, aby nám vydrželi ještě pouhých 7 dnů. (jsme)
- Pak **0** podívali lanovka, krásný hory, dobře vzduch a krásné svítí slunce a jsme spokojení. (jsme)
- Pak **0** seděli v restauraci a pokecali a bylo fajn. (jsme)
- Tak já s holkou **0** jedu do hotel, pak jsme jít k moři. (jsem/jsme)
- A pak v noci ja s holkou co **0** delát , koukát na TV. (jsme)
- Potom přišly mojí kamarádkou slyšící v odpoledne **0** hráli si honí vybíjenou (jsme)
- Potom <...> klapání dveře moje kamarádkou chtěly **0** hrát na ven (jsme)
- Dříve když **0** byli na základní škole (já jsem)
- Potom pořad **0** šli plavat ale tam bylo hodně sůl moře dobře léčivé (jsme)
- Já s kamaráskou **0** šli podívat na kraba (jsme)
- Odjeli jsme autobus do prahy ale já a NJ **0** nechtěla domů chtěla zůstat bydlet v Itálii – slučovací spojka určuje 1. osobu plurálu (já a NJ jsme), přechod ke 3. osobě singuláru – chtěly jsme zůstat × chtěla zůstat (my - ona, jsme - 0)
- Druhý den **0** šli k moři, hledala jsem fotoaparát na ulici. (jsme)
- Hrali jsme si legrací jako blbost až večeri **0** šli k restauraci a jedli jsme pizzu, pak šli jsme do chatu – (jsme)
- Odpoledne **0** šli na velké oslavu na loď. (jsme)

¹⁹ Vynechané tvary jsou uvedeny v závorce.

- *Pak 0 s NJ udělali písek piramýda (jsme)*
- *Pak šli jsme zpátky do chaty převlékla jsem plavky šli 0 do bazénu plavat já s NJ neplavali – (jsme)*
- *Večer 0 šli se koupat pak šli do chatu, se hráli jsme si vtipé a smáli pak brečeli. (jsme)*
- *Potom oběd procházka koupila 0 pití a jídlo. (jsem)*
- *Zajímavé hokoj vyprávěla 0 lyžovala potom já byla hrála skok na lyžích a hokoj (jsem)*
- *Pak 0 videla na²⁰ fotbal kratký na televizi (jsem)*
- *Ráno 0 běhala venku cvičila (jsem)*
- *Potom my 0 divame na foto. (jsme)*
- *Potom my 0 hra (jsme)*
- *Potom venku 0 my učíme lyžovat. (minulý čas, jsme)*
- *Ráno 0 jedli autobus Korálky (my jsme jeli)*
- *Plaval 0 až 14 dni pak sli domu (jsem)*

Další problémy související s použitím pomocného slovesa být

V některých případech se tvar slovesa být neshoduje s osobou subjektu:

- *Já jsme byli o prázdninách velikonočních v sobotu ráno spolu s maminkou jeli velakem u babičky*
- *Seděla jsem s kamarády a s přítelem v restauraci a pokecali jsem, co je nového.*
- *Pak šli jsem na výlet se prohlížela jsem hrad, večer šli jsme do chatu.; nebyly jsem podívat.*
- *Přišli jsem ve třídě*

Dochází i k adici pomocného slovesa

- *Taky, jsem v chalupě **jsem** malovala na zdi.*
- *A můj strýc **je** hrál si na pc.*

V několika příkladech se vyskytovalo nesprávné užití pomocného slovesa spojené s vytvořením minulého času podle typů 7, 14, 15:

- *Dnes Ráno já byla vsdávala 7:15 vtom já byla cvičím. Já byla snídaně. Já byla lyžování potom oběd jesete lyžování vrát na chaty večere já byla olympijský soutěž –*

²⁰ Zde také záměna vidět a koukat se (na).

tvoření času podle typu 7 (já byla cvičím X cvičila jsem) a podle typu 14 (já byla snídaně × snídala jsem)

- *Já byla jídlo já byla vlek potom ucím lyži a potom oběd jesete lyžování my soutěž* – typ 14 (já byla jídlo × jedla jsem, ...)
- *Já byla kniha.* – typ 14 (já byla kniha × četla jsem)
- *Uklízet oblečení táška* – typ 15 (uklízet × uklízela jsem)

Jiné případy:

- *Získávám a dozvěděl jsem od nějaké informace, které se týká učitelů.* – výměna pozic – vynechání pomocného být po tom, co už mu jedno být předchází, je v češtině korektní, zde je to opačně
- *Rano byli jsme snídaně.* – 1-ové participium slovesa být + přítomný tvar pomocného slovesa být + substantivum

4.2 Shrnutí

Jak můžeme pozorovat, z uvedených ukázek jasně vyplývá, že k elizi slovesa být dochází především **v případech, kdy je podmět v 1. osobě plurálu – „my“**. Problémy činí i věty se subjektem v 1. osobě singuláru, ale plurál zřetelně převažuje. Částečně to vyplývá z charakteru textů, respondenti často vyprávějí o sobě, svých zážitcích, avšak v textech se objevují i oslovení a přímá řeč směřující k „ty“ a „vy“, tedy k adresátovi ve 2. osobě singuláru a plurálu, a v těchto případech se elize pomocného slovesa být nevyskytovala. Navíc zde chci zdůraznit poměr elize u 1. osoby singuláru a plurálu (**23:8**), nikoli srovnání elize u 1. a 2. osoby.

Pomocné sloveso být se ukázalo být problematické i z jiného úhlu. Ve čtyřech příkladech se tvar pomocného slovesa neshodoval s osobou subjektu, třikrát bylo 1. osobě plurálu přiřazeno pomocné sloveso v singuláru – *pokecali jsem, šli jsem, přišli jsem*, v jednom případě – *já jsme* – byla 1.osoba singuláru spojena s plurálovým tvarem slovesa být.

Jak je uvedeno v úvodu kapitoly, problémy s tvořením minulého času úzce souvisí s jeho rozdílným vyjadřováním v češtině a v českém znakovém jazyce.

5. ZÁVĚR

V této bakalářské práci jsem se zaměřila na psanou češtinu českých neslyšících. Hlavním úkolem bylo vytvořit základ korpusu psané češtiny českých neslyšících, podstatou tedy bylo shromáždit texty neslyšících žáků základních a studentů středních škol. Dohromady se podařilo nasbírat celkem 44 textů od respondentů obou pohlaví a různého věku. Domnívám se, že samotné získání textů lze považovat za hodnotný výsledek této práce vzhledem k jejich omezené dostupnosti. Tyto texty byly dále náležitě upraveny a zařazeny do Českého národního korpusu. Nasbíraný materiál tak nebude sloužit pouze jednomu výzkumu, ale bude přístupný všem zájemcům z řad studentů, lingvistů a dalších odborníků.

Shromážděné texty byly rovněž výchozím materiálem pro vysvětlení a doložení výskytu typů chyb podle Thompsonovy klasifikace a následnou podrobnější analýzu dvou jevů hojně se vyskytujících v psané češtině českých neslyšících. Konkrétně byla pozornost zaměřena na užívání tvarů zájmena já a elizi pomocného slovesa při tvoření minulého času. U obou jevů jsem popsala jejich korektní užívání v českém jazyce a uvedla je do kontrastu s nesprávným užíváním v češtině neslyšících. Příklady jsem rozdělila do skupin podle společných rysů a u případů, kde to bylo možné vysoudit, jsem se pokusila popsat možnou příčinu dané chyby.

Osobně bych za největší přínos této práce považovala budoucí dopad na samotné neslyšící, například při praktickém využití poznatků získaných studiem jejich textů ve výuce českého jazyka.

6. LITERATURA A ZDROJE

- BRENNAN, M. Marking Time in British Sign Language. In KYLE, J.; WOLL, B. (Eds.). *Language in Sign*. London : Groom Helm, 1983, s. 10–31.
- ČERMÁK, F., BLATNÁ, R. (eds.): Jak využívat Český národní korpus. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.
- ČERMÁK, F., BLATNÁ, R. (eds.): *Korpusová lingvistika: Stav a modelové přístupy*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006.
- FROULÍKOVÁ, L. *Zahrada českého jazyka: Čtyři roční období*. Praha: Academia, 2002.
- HAVRÁNEK, A. JEDLIČKA *Česká mluvnice*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986.
- HOLÁ, L. Czech step by step: a basic course in the czech language for English speaking foreigners. Praha: Fragment, 2000.
- HRONOVÁ, K., HRON, J. *Čeština pro cizince H+H*. Praha: Didakta, 2009.
- HUDÁKOVÁ, A. Helena nechce hada. *Čeština doma a ve světě* 10. 2002, č. 2, 3., s.125–130.
- kol. *Spisovný slovník jazyka českého*. Praha: Academia, 1989.
- kol. *Příruční mluvnice češtiny*. Brno: Nakladatelství Lidové noviny, 1995.
- kol. *Encyklopedický slovník češtiny*. Brno: Nakladatelství Lidové noviny, 2002, s. 61.
- kol. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: Academia, 2005.
- kol. *Studie z korpusové lingvistiky*. Praha: Karolinum, 2000.
- KOMORNÁ, M. *Psaná čeština českých neslyšících – čeština jako cizí jazyk*. Praha: Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, 2008.
- KOPŘIVOVÁ, M., WACLAWIČOVÁ, M. *Čeština v mluveném korpusu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.
- MACUROVÁ, A. ...protože já bavím spolu vypravovat. (Komunikace v dopisech českých neslyšících). *Slovo a slovesnost* 56. 1995, s. 23–33.
- MACUROVÁ, A. Naše řeč?. *Naše řeč* 81. 1998, č. 4, s. 179–188.
- MACUROVÁ, A. Jazyk a hluchota. *Slovo a slovesnost* 62. 2001, s. 92–104.
- MACUROVÁ, A. Poznáváme český znakový jazyk IV. (Vyjádření času). *Speciální pedagogika* 13, 2003, č. 2, s. 89–98.
- POLÁKOVÁ, M.. Čtení s porozuměním a čeští neslyšící. *Speciální pedagogika* 11, 2001, č. 4, s. 207–219.

- PŮLPÁNOVÁ, L. *Osobní zájmena v českém znakovém jazyce*, bakalářská práce, Praha: FFUK, 2004.
- QUIGLEY, S. P.; PAUL, P. V. *Language and Deafness*. College-Hill Press, 1984.
- RICHTEROVÁ, K. *Vyjadřování času v psané češtině českých neslyšících*, diplomová práce, Praha: FFUK, 2009.
- SMIČKOVÁ, J. *Čeština pro cizince: snadno a rychle*. Třebíč: Jaroslava Smičková, 2002.
- ŠEBKOVÁ, H. *Psaná čeština českých neslyšících v internetové komunikaci*. Diplomová práce. Praha : FFUK, 2008.
- VINOPALOVÁ, H. *Základní mluvnice češtiny: pro zahraniční studenty*. Praha: Karolinum, 2001.
- VÍŠKA, V., NOVÁKOVÁ, L.: *Čeština nás baví: hry pro výuku češtiny na 1. stupni ZŠ*, Praha: TRITON, 2005.
- ZÝKOVÁ, M. Sloveso v psané češtině neslyšící mládeže. *Speciální pedagogika* 7. 1997, č.3, s. 16–25.

7. PŘÍLOHA

TEXT 1

<h>

ID= sch813

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15

autor.vzdělání=dokončené základní

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

OSNOVA VYPRAVĚNÍ <#>

- stromeček zmizel
- chci půjčit, nemůžu, náměstí, moc těžký, vrátím
- do lesa, policie – schovám se, autem zpátky – došel benzín, stopuju
- doma, nemám dárky, policie – dárky i stromeček spadly na dvůr
- sám doma – pozvu babičku a dědu
- Babička ptala mít <#> jídlo, chlapec říkal nemít
- Děda přinesl jídlo, děda byl kost na krku.
- Chlapec zavolal 155, Děda spadl na schodu.
- Děda zpět, vyber dárek, spát

Chlapec koupil stromeček. <...> Přinesl stromeček nechat baklon <#>. Pak <...> zmizel, Chlapec hledal. Chlapec chtěl půjčit ale nemůže. Chlapec šel starománěstí <#> ukrad <#> stromeček, ale moc těžky <#> radši vrátil <#>. Chlapec prosil s kamarádem. Chlapec s kamarádem jeli auto do lesa. Chlapec ukradl stromeček. Policie přišel auto, chlapec <...> se schoval stromeček. Pak jeli do dálnice, už nemá benzín. <...> Chlapec stopoval. <...> jel do benzínu. Chlapec koupil benzín. Auto už funguje. <...> Chlapec jel domů. <...> Chlapec hledal dárek. Chlapec zavolal policie. Policie už našel dárek u dvoře. Chlapec už sám nudil. Chlapec volal s rodiči. Rodiče říkali nemají jídlo. Děda přinesl jídlo. Děda jedl ryba, už stal kost na krku. Děda už šokoval. Chlapec zavolal 155. Děda spadl schodech. Děda už <...> pořádku na krku. Děda vzal dárek, ale divil malá <...>. Babička vzala dárek, už velkou překvapení pro dovoleny <#> Děda vzal dárek, už velkou překva <#> pro auta. Chlapec už našel dárek pro <...> notebook.

TEXT 2

<h>

ID= sch814

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text/dopis

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

</h>

Milá Aničko

Děkuji za dopis co jsi psala o mě. To jsem nečekala. Každé učitelé dopisy nikdy nedělali.

Já ti řeknu jaká jsi. Jsi ochotná a snažlivá <#>, protože někteří studenti měli problémy s českým jazykem a ty jsi studentům pomáhala a snažila jsi jim vysvětlovat, tohle se mi líbí. Jsi energická a pracovitá.

V 1. ročníku jsem se učila s jinou učitelkou NP, cítila jsem se že nebyla tak dost dobrá jako Ty, protože ona neví co to je rozdíl znakový jazyk i znakovaná čeština. Tohle je pro mě důležitější. <*> A proto mě to vadilo.

Letos půl roku jsem se učila s Tebou a cítila jsem se fajn, protože ty tomu rozumíš o znakovém řeči – jaký je rozdíl atd..

Vím, že jsem musela trpělivost s tím odpoledním učením v pondělí. Právě bych chtěla umět perfektní gramatiku jako slyšící. Vím, že to nejde. Vždy jsem sbírala nové slovní zásoby a neumím se skládat složitou větu a proto píšu vždy jednoduchou. <*>

Ale jsem fakt šťastná, že ty mě dáš 2 na vysvědčení. <*>

Jsi dost mladá učitelka, mezi námi je skoro stejné věky, ale vím že máš větší mozek než já (jsi chytřejší a rozumnější než já). <*> A můžu s Tebou mluvit a psát smskem <#> s tykáním? Měla jsem divný pocit ikdyž <#> jsem Ti psala smskem <#> s vykáním.

Slíbila jsi že budeš s námi učit až do 5.ročníku, joooo <#>??

To bych potřebovala.. <*>

Takže asi je všechno co jsem Ti psala. Vím, že tam jsou hodně chyby (gramatiky a také píšu Ti jednoduchou větu, ale fakt já za to; nemůžu..)

NJ NP <*>

TEXT 3

<h>

ID= schXXX

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 12-2009

komunikace.typ= interkulturní

</h>

„Moje kamarádka“

Moje nejlepší kamarádka se jmenuje Martina. Je jí <...> osmnáct roku. Je velmi hodná a příjemná. K mně chová <...> přátelská a vtipná. Nežije s rodiči, ale bydlí v domov je velmi spokojená. Má <...> vlnité, krdunaté <#> černé vlasy. Její oblíbená barva je růžová. Když má narozeniny, automaticky vím, co mám dát dárek. Ona vždy přála, k vánocům dostat malý a živý pejsek. Občas nešťastná a smutná, kvůli problém matematiku. Snažila jsem Martinu, aby být šťastná.

TEXT 4

<h>

ID= sch815

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

</h>

Dovolená

Moje holka chce s nami <#> dovolená. Já s holkou poletím do <...> Ameriky, statů <#> Kuba. Tam místo Kuba pekna <#> moře, takyhotel <#> má <#> pět hvězdičkový <#> hotel. Tak já s holkou jedu do hotel, pak jsme jít k moři. A pak až večer <#> <...> jsme <...> jít do hotel, <...> můj pokoj <...> je pěkně <#> má <#> velký postel a taky nejvyšší <#> vana.

A pak v noci já <#> s holkou co dělat <#> , koukát <#> na TV. Večer můj pokoj má velké <#> okno, protože <#> už jsme vidět moře, fakt moc hezký a pěkný <#>. A pak hotovo dovolená, jsme musíme poletět do Česka, domů.

TEXT 5

<h>

ID= schXXX

autor.pohlaví= žena

autor.věk= nelze určit

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Já jsme byli o prázdninách velikonočních v sobotu ráno spolu s maminkou jeli velakem <#> u babičky. Potom přišly mojí kamarádkou slyšící <#> v odpoledne hráli si honí vybíjenou <#>. <...>. Jsme byly večer hráli si na schova <#>. Potom <...> jsme pokecali s kamarádkou. V nedeli <#> byly jsme odpoledne domu <...> moje babička a s maminkou mluvili. <...> sedím v židli koukat se na ohně. A můj strýc je hrál si na pc. Potom <...> klapání dveře moje kamarádkou chtěly hrát na ven a hráli <#> jsme s míčem <#> kotatko <#> a vybíjenou <#> míčem potom jsme moji kamarádku lindu <#> mluvili na srandu s <...>. Když jsme někdy nápad na sranda. <...>

TEXT 6

<h>

ID= sch900

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15-16

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= Znojmo

autor.škola= Praha

autor.sluch= nedoslýchavost

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2008

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Můj zážitek o prázdninách

</h>

Můj zážitek o prázdninách

Osnova:

- a) Jak jsem zažila o táborech <#>
- b) Hlídaní dětí
- c) Náročná brigáda

První den jsme jeli s děčkama <#> vlakem ze Znojma až do Svratky, byla dlouhá cesta. Museli jsme několikrát přestupovat asi tak 4-5krát. Byli jsme těžce unavení, protože jsme měli sraz v 5 hodin ráno, tak abysme <#> stihli až do Svratky, na oběd ale nakonec všichni nebyli hladoví, nikdo neměl hlad. Další dny jsme hrály různé hry, a nic moc, protože vedoucí tábora moc neumí vymyslet (nápady) hry. A všichni napůl děcka <#> nebyli spokojení, protože děti si myslí, jakože jim nelíbí, jak vedoucí vede. Chci říct, že vedoucí je pan farář. Byla příšerná nuda. Nikdy nepojedu příště jet na tábor, když pojede farář a kdyby budeme mít jiného vedoucí, např. můj strejda <#>, vymýšlet perfektní hry a děti byli dost spokojeni. A mrzelo mě, že jsem nezažila celý dny z tábora, kromě kamarády jsme dobře bavily. Doufám, že příští rok pojede vedoucí strejda<#>.

Po táborech <#> jsem hlídala děti, dva malí kluci. Jsem si myslela, že to nezvládnou, protože kluci pořád kňučeli, křičely, zlobily a já nevěděla co dělat, aby přestali. Ale vydržela jsem celý týden, nakonec týdne byli nemocní, teta zůstala doma, musela jim léčit, já musela jet domů, jinak od něho taky chytnu a nechtěla jsem být taky nemocná. Je to kvůli brigádě, abych mohla jít do práce být zdravá!

Na brigádě jsem byla celý měsíc to je srpen. Bylo to náročný, jak pracovat, musela jsem rychle makat, makat a makat. Je to hotel nejdražší a známý z města Znojma. Mně nic nebylo, byla jsem v pohodě a spokojená. Na brigádě pracuju <#> vařit a pořád jsem umývala nádobí. Ale jinak dobrý, slušná práce a fajn kuchaři.

TEXT 7

<h>

ID= sch901

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= Čechy

autor.škola= Praha

autor.sluch= těžká nedoslýchavost

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2008

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Můj zážitek o prázdninách

</h>

Můj zážitek o prázdninách

O prázdninách jsem byla se slyšícíma <#> dětma <#> u moře v Černé hoře. Trvalo tři týdny <#> a jezdili jsme se na různé výlety. Tam jsem si zaplavala v moři, taky jsem skákala ze skalkou. Líbilo se mi nejvíc, co jsem prožila a hráli jsme si s naší skupinou fotbal. V hotelu jsme tam ubytovali a taky měli dobré jídlo podle seznamu. Jinak, každý večer jsme šli v amfiátru <#> v osm hodin. U moře bylo fakt vedro a nikdy nepršelo. Po obědě jsme měli taky polední klid a já jsem pokaždé psala deník. Večer v amfiátru <#> nastoupili různě <#> děti, co zpívali, hráli. Jinak tam bylo super a nakonci <#> týdně <#> jsme odletěli letadlem do Prahy. Za pár dní jsem jela na Šumavu za tetou. Jezdila jsem na kole nakupovat a různě. Taky, jsem v chalupě jsem malovala na zdi. Později jsem pozvala kámošku <#> na chalupu. Tenkrát pět dní jsme se prožily s kámoškou <#> a taky jsme šli na procházku kolem Vimperka. Tam jsme si daly pochoutky v cukrárně a pak jsme se nakoupily. Konec srpna jsem se vrátila do Prahy domů. Tak, jsem se těšila na počítač. Jinak to byl můj zážitek <*>

TEXT 8

<h>

ID= sch902

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 20-21

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Morava

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2008

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor navštěvoval základní školu uplatňující ve výuce orální přístup

</h>

Byli jsme s pártou <#> na chatě a jezdili na kole do hor. Pak podívali <#> lanovka, krásný hory, dobře vzduch a krásné svítí slunce a jsme spokojení. Pak seděli v restauraci a pokecali a bylo fajn.

V červenci každý den ráno brzo <#> jsem šel na brigádě v tom maloval na plotě a až koncil <#> jsem ve do 14:00 hod pak šel jsem domu a šilený <#> unavený, pak pomáhal s rodičem, nebo podíval <#> z netu <#> nebo spal na posteli. Nic co je nového.

Srpen!

Konečně, jsem se setkal s mojí přítelkynou <#>. Pak jsme jeli vlakem do Českého Budějovic a spali na chatě pak jsme na procházkou a podívali <#> Český Krumlov, a to bylo moc krásný <#>. atd.

Za chvíli už začali škola a netěšil jsem protože myslel jsem tam není dobrý ale minulý týden byl horor a druhý týden zatím dobře tak uvidím dál.

TEXT 9

<h>

ID= sch904

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 16-19

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 03-2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Itálie od 22.5.-29.5. 2009

</h>

V květnu jsem byla v Itálii. Jela jsem s maminkou do prahy <#> a přijely autobus do prahy <#> a pak my sedeli <#> autobus do Italie <#>. V Italie <#> už tam odpoledne tam bylo pěkné počasí. Pak my šli jsme podívat na chatě tam bylo moc pěkné chata tam měli pokoj spali jsme s NJ NP. Potom uklízela jsem oblečení do skříně. Pak popovídali jsme s kamaradu <#> a hrali <#> jsme fotbal a hazeli <#> táliř <#>. Potom pořad šli plavat ale tam bylo hodně sůl moře dobře léčivé <#>. pak už večer šli jsme s NJ spát to bylo hodně horko, já nemohla spát pak otevřela jsem dveře. Pak šli jsme obchod Já s kamaráskou <#> šli podívat <#> na kraba a já jsem vzala na ruku kraba. pak s NJ udělali písek piramyda <#>. bylo to hezké. koupila jsem 6x krabička coca cola a zmrzlina a bonbon. pak šli jsme zpátky do chaty převlékla jsem plavky šli do bazénu plavat já s NJ neplavali. pak šli jsme večer zabavní <#> program pak se líbí mi kluk NJ byl hezký kluk a umí tancovat Hip-Hop, pak všichni jsme fifotili<#> spolu a pak hrali <#> jsme volejbal se slyčisíma <#> klukama <#> pak tancovali jsme s NJ hrali <#> jsme na Seznameni <#> pak ještě jsme se hrali <#> bálonek <#> a přivázat na nohou a musela prásknout. Hrali <#> jsme běhali okolo 2 moři. Seděli jsme s NJ pořad <#> jezdily autovlakem <#> bylo to prima, pak šli jsme tam popovídali jsme s klukem a holky aby mě dali e-mail a dali mě. pak šli jsme do chaty uklízela <#> jsem oblečení do tašky a kufry a přijely autobus. odjeli jsme autobus do prahy <#> ale já a NJ nechtěla domů chtěla zůstat bydlet v Itálii. Doma jsem vypravěla <#> mamě <#>, tatovi <#> a bratrům a sestrům <#> Itálii a ukázala <#> fotky pak jsme hrali <#> se psem.

TEXT 10

<h>

ID= sch903

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 16-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Zlín

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2006-2009

kommunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Tlumočník - "dobrý sluha, ale špatný pán"? (úvaha o tom, jaké máte osobní zkušenosti s tlumočnickem znakového jazyka, případně s dalšími službami pro neslyšící, a jak by šly tyto služby zlepšit.); autor patří ke třetí generaci neslyšících; základní škola, kterou autor navštěvoval, zastávala ve výuce orální přístup

</h>

Osnova:

- I. Úvod : Rodina a vzdělání
- II. Stať: Do školy na NM
 - Mluvení (orální vzdělání)
 - Studium v Praze a tlumočení na Moravě
 - Tlumočnice NJ
 - Její založení a její práce
 - Tlumočnice a sociální pracovníce
 - Moje praxe s tlumočnickem v Praze
 - Výuka v Praze s tlumočením
 - Tlumočník je důležitý
 - Lékař a tlumočník
- III. Závěr: Porovnání a pochvala

Tlumočník - "dobrý sluha, ale špatný pán"?

(úvaha o tom, jaké máte osobní zkušenosti s tlumočnickem znakového jazyka, případně s dalšími službami pro neslyšící, a jak by šly tyto služby zlepšit.)

Jsem od narození neslyšící. Mám neslyšící rodiče a prarodiče také jsou neslyšící. Hlavně prarodiče vadí, že jsem neslyšící, protože neslyšící mají vždy problémy s komunikací, těžko najít práci apod. Tak proto rodiče mě poslal do školy pro sluchově postižené, které se tam jen mluvili tzn. orální větev vzdělání.

Poslali mě do školy na NM. Bydleli jsme ve NM a kousek od NM leží také škola pro neslyšící ve NM. Rodiče mě tam nechťeli dát, protože škola ve NM učili znakovým jazykem. Do mateřské školy jsem chodil na NM až k první stupni. Pak v NM. Proto rodiče doufali, abych dobře mluvil, abych dobře komunikoval se slyšícími. Neboť ve NM byla jen jediná

známá tlumočnice NJ. Tak rodiče snažili abych nepoužíval s tlumočnickem. Ve škole na logopedii pořádně už v mateřské školce nám trápili mluvit u zrcadla pomocí dřevěným liště.

Pak jsem většinou ve škole mluvil s pedagogy, zároveň, když při komunikaci špatně jsem mluvil nebo vyslovil a hned někdo z pedagogů mě opravil. Postupně jsem zlepšil mluvit. A když jsem chodil na 2. stupeň základní školy vystřídal se třídní učitelka a mi už méně trápila mluvit.

A po základní škole jsem nastoupil do neslyšící školy v Praze v Radlicích, neboť chtěl jsem, aby při výuce tlumočila tlumočnice. Když jsem nastoupil do střední školy tedy v Radlicích, hodně mi dali zkušenost tlumočnicků, jaké jsou pravidla, zjistil jsem, že tlumočníci na Moravě jsou velmi odlišní. Ale nejsem proti! Pomalu jsem zjistil, že tlumočníci za to nemůžou, protože neslyšící na Moravě jsou nedostatečně vzdělání. A prý tlumočníci museli jako „vychovávat“ a „vést“ za neslyšící. Protože neslyšící neuměli sami ovládat. Postupně jsem ještě zjistil informaci od Prahy, že praví tlumočníci na Moravě právě nejsou, jsou spíš tlumočnicko-<#>-sociální pracovníci. A ještě neslyšící jsou na tlumočnicki velmi závislí, nesměli ji ohrozit a dovolit říct za špatné <#> věci. Prostě neslyšící na tlumočnicka je „drahý“.

Vzpomínám se na jednoho tlumočnicka NJ, která je velmi hodná, milá pomáhala neslyšícím tlumočit u soudu při výhře. Pomáhala vyřídit, pak skoro všichni neslyšící žijící ve NM dostali byt. Tlumočila v noci při potíže. Ochotně tlumočila vše, co neslyšící potřebovali. Je velmi srdečná a je z rodiče neslyšící a měla neslyšícího manžela.

Založila klub ve NM Česká Unie Neslyšících. Tlumočila prostě u přednášky, chodila do klubu neslyšící. Vypadá, že je úplně neslyšící, ale ve skutečnosti je slyšící. Ona rodičům pomáhala najít byt v rodinném domku, dříve měli dostat v paneláku a rodiče nechťeli a poprosili NJ, aby přetlumočila a přemlouvala, pak dostali rodinný dům díky tlumočnickovi. Dávno, když ve NM byly továrny na výrobu obuvi, tlumočnice zaměstnávala neslyšícím práci do továrny.

A když neslyšící něco potřebovali vědět víc o sociálních službách, chtěli informovat s úředníkem a když NJ ví o tom a hned odpoví „Vím, že tam sociálka <#> špatná lepší jinou, kterou znám dobře“. A ještě když neslyšící chtěli ještě víc něco jako např. koupit počítač a tlumočnice hned vědí a říká „ta sociálka <#> tobě nedá, protože pracuješ, a nejsi student, tak musíš koupit počítač z vlastní kapce-<#>“. Tohle pro mě trochu není příjemné, ale neslyšící museli vydržet jinak by tlumočnice v jiném záležitosti nepřetlumočila.

Dávno když jsem studoval v Praze a potřeboval jsem tlumočnicka, byl jsem na začátku nespokojený, protože pražští tlumočníci jsou pasivní. Např. když jsem chtěl u lékaře vyřídit, tak jsem v čekárně vyprávěl co bych potřeboval. A pak když jsem byl uvnitř v ordinaci a tlumočnick nepřetlumočil, řekl jsem ho, ať přetlumočí. A on odpověděl: „přepřav znovu“. Lekl jsem a koktal jsem. Bylo hrozný zážitek. Poprvé jsem překvapil on tlumočil simultánně. U nás na Moravě nemohli asi zvládnout.

Ve škole na střední školu jsem zažil krásné, neboť každá vyučovací hodina byla povinně přítomna tlumočnice. Učitelé mluvili a tlumočnick překládal do znakového jazyka. Opravdu jsem cítil velmi dobře, že konečně už můžu volně znakovat. Dříve když byli na základní škole, musel jsem mluvit a musel jsem pořádně přemýšlet, jak se mám mluvit, jaké jsou správná koncovka, vhodné časování, apod. Když něco jsem věděl u znakového jazyka, ale u mluveného jazyka ne, tak pak dostal jsem hůř na známku, ale naštěstí jsem zvládl dobře. Na střední škole nemusel jsem, konečně jsem mohl vyprávět ve vlastním jazyku. Pak jsem pěkně prospěl na celý studium stření <#> školy s vyznamenáním též u základní školy. Postupně jsem získal plné informaci, jací profesionální tlumočníci měli být. Během studium na střední školy jsem někdy kritizoval tlumočnicka. To jsem ani předtím nezažil. Dozvěděl jsem se, že mám právo protestovat, co mi nelíbí, jak tlumočnick tlumočil.

Pak jsem uvažoval, že tlumočník pro mě je velmi důležitý. Konečně jsem dostal plnou informaci od slyšícího, např. u lékaře nebo na úřadě. Díky tlumočnickovi, jsem cítil velmi dobře, a můžu říct, že jsem neslyšící, nejsem jako poničený <#>. Dobře mluvím, ale pro jistotu vezmu tlumočníka. Hodně jsem při malé záležitosti využil tlumočníka. Jsem trochu závislý na tlumočníka, protože jsem velice rád, že tlumočník mi dal plné informace.

Když jsem sám u lékaře a lékař sám mi moc nevysvětlil, jaké mám problémy. „Vše v pořádku dám ti lék a ti správi, máš malý problém v krvi, to se rychle napraví“, řekl. Ale nevěděl jsem, jakou nemoc přesně mám. Pak když u lékaře tlumočník byl a vše tlumočil, co jsem řekl, a lékař může říct vše o mě. Rád jsem hodně dozvěděl od lékaře. Protože většina lékařů nebo úředníci jsou líní vysvětlit pomalu a pěkně výslovnost. Tak díky tlumočnickovi, že lékař může normálně mluvit a simultánně tlumočí. Takže mé úvahy je tlumočník pro neslyšící opravdu nezbytný.

Můžu porovnávat, jací jsou tlumočníci na Moravě a v Praze. Chápu problematiku neslyšících na Moravě, tak měli neslyšící trochu naučit zvládnout sami a také tlumočníci měli naučit trochu být neutrální. V Praze tlumočníci jsou velmi kvalitní, samozřejmě musí trochu prostudovat v kurzech tlumočení. Já bych přál v budoucnosti, aby tlumočníci byli velmi připravení v „pohotovosti“. Např. když teď chtěl bych tlumočit třeba u koncertu, tak musel bych objednat předtím. Přál bych také, aby tlumočníci u nás rozvíjeli. Uznávám, že tlumočníci v Praze jsou kvalitnější. Neboť jsou kurzy, školení apod., že museli být pasivní, že neslyšící na to jsou zvyklí. Líbí se mi, jak organizace tlumočnicků snažili zlepšit kvalitu tlumočení. Např. nedávno organizace APPN vznikla ON-LINE tlumočnicku. Že neslyšící můžou doma objednat na internetu tlumočníka a hned přetlumočí, co potřebuje neslyšící např. objednání u zubaře, apod. Celkově hodnotím tlumočníka, že jsou dobří. Držím tlumočnickům palce, ať líbí práci u neslyšících.

TEXT 11

<h>

ID= sch905

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 16-19

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 03-2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Hory 2010

</h>

V únoru jsem byla na horách se školou. Jela jsem s rodiči vlakem do Prahy na sraz do školy. Jeli jsme autobusem do Vítkovic. První den jsem se naučila lyžovat a hodně sněžilo. Už jsem nespadla, tak jsem dostala horkou čokoládu od paní učitelky a ta horká čokoláda byla výborná. Seděla jsem s kamarády a s přítelem v restauraci a pokecali jsem, co je nového. Každý den jsme lyžovali na horách, potom jsme šli do chaty a obědvali jsme. Navštívila jsem kamarádku do pokoje na pokec. Hráli jsme si s lahví a pak dole soutěž. Spala jsem v pokoji s NJ, NJ a s NJ. Přespali jsme 6 dní na horách. Dvakrát jsme nelyžovali, protože venku bylo ošklivé počasí, hodně přšelo a také byla velmi mlha.

Zůstali jsme v chatě a trochu jsem spala v pokoji, protože jsem byla unavená. Fotili jsme foták <#> na horách. Šli jsme do obchodu nakoupit, potom jsme viděli psa a vypadla podobně jako tygr. Každý den jsme šli do restaurace a vypili jsme teplý čaj, abychom neměli zima v těle. Kupovala jsem si párek v rohlíku s kečupem a stál asi 15 Kč <#>. Večer jsem připravila oblečení do batohu a ráno přijel autobus do Vítkovic. Odjeli jsme autobusem do Prahy tři hodiny a zastavili jsme na benzínce <#> kousek od Mladé Boleslavi, šla jsem na záchod a kupovala jsem si lízátko. Už jsme odcházeli autobusem do Prahy u školy. U školy na mně čekala maminka a jely jsme spolu vlakem do Nymburka. Jely jsme autem do obchodu do Kauflandu <#> nakoupit nějaké jídlo, pak jsme jely na náměstí podívat se na kalhoty. Už jsem koupila nové kalhoty a bělomodré <#> tílko. Jely jsme autem domů a jedla jsem oběd, pak jsem šla se koupat do vany a voda byla teplá. Spala jsem na chvíli <#> a jsem se dívala na počítač DVD Ordinace v růžové zahradě 2, když táta vypálil DVD z PC. Takže na horách bylo krásně a fajn.

Líbilo se mi tam moc.

TEXT 12

<h>

ID= sch906

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Plzeň

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 03-2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= respondentovi rodiče jsou neslyšící; téma školní práce Životopis

</h>

Narodil jsem v NM v roce 5.9. 1993. mám staršího bratra je nedoslýchavý. Moje rodiče a příbuzní jsou neslyšící. Studoval jsem v Plzni, ale stalo v šesté třídě stěhoval jsem do Prahy Smíchov, protože v NM jsou slabé učení a málo dětí. Letos v září <#> budu studovat v Hradci Kralové <#> počítače grafikou. Moje oblíbenost je sport ale hlavně <#> fotbal a lyžování a také jsem závislý <#> na počítači. Mám překrásnou dívku, která studuje v Smíchově hotelnictví a brzy končí školu maturitou. Moje přání <#> je podívat na jiných zemích a měst. Co mě baví předmět, bohužel nic, ale málo mě baví dějepis. Můj bratr studuje studuje v Radlicích zubní technik a jeho přání je být doktorem zubař. Dvě měsíce prázdniny rád chodím obvykle na chatě s babičkou a dědečkem. A také budu jít s pártou <#> na vodácký. Hodně jsem snažil méně <#> jíst, protože mám dost váhy. Mám moc rád třídní učitelku NJ, protože je moc hodná, a dobře vymyslela akci.

TEXT 13

<h>

ID= sch907

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 16-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Amerika 7. – 17.3. 2010

</h>

V březnu jsem byl v USA, Americe v neděle jsme do USA odleteli <#> do USA od Zurich <#> (Švýcarsko<#>). A park <#> jeli jsme presteko <#> do Los Angles<#>. Los Angles <#> je krásný <#> velké město. Večer jeli jsme do Hotel u park Los Angles<#>. Ráno jsme jeli se podívat na je <#> route 66. je krásně <#> malé město a jsou tam motorky. jeli jsme na výlet do Grand Grandy krásně <#> velké hory a tam žili indiani<#>. Večer jsme byli v hotelu park Grand. Ráno jsme byli v Kině IMAX Grandu (Kino) moc se mi líbilo film Grand. večer jeli po Losů <#> Vegasu <#>, večer tam krásně <#> bylo velké město a osvětlení moc líbím osvětlení a lampy <#> svítí město. náš <#> Hotel bylo krásně <#> osvětleně <#> jel jsme spát. Ráno jeli jsme do Los Angles <#> Holywoord <#> a studi <#>. Bylo hrozně <#> velké Holywoord <#> a moc bylo lidí byl jsem unavený jel spát. ráno jeli jsme do Los Angles <#> jsme odletěli do los <#> Angles <#>. na hotel jsem hotel. ráno <#> <...> do Los Angles <#> jsme odletěli do los <#> Angles<#> do Zurich <#> (Švýcarska). A park <#> do Prahy. v pondělí <#> musím do školy.

TEXT 14

<h>

ID= sch908

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 16-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Práce

</h>

Bavím <#> mě moc práce, aby nenudí práce, pořad pracuju <#> režam <#> motorovou pilu dřevo stavil jsem novy <#> dům pro zvířátku, vyházal hlínu na bazén, bude nový bazen<#> , aby dobře jsem skakal <#> do bazenu<#>. Rád chovám zvířátky a bavím je, někdy kupuju <#> jídlo pro zvířátku<#>, uklízím v kuchyni, protože moc špinavé, aby čisté byla.

Otec mi od 3 roky říkal, že musím uklízet a pomáhat s tátou na pudě<#>, protože věc bylo prarodiče. to je hnusně. Sli <#>jsme s mámou k doktorovi, doktor říkal jí máme, mám problém <...> – byla za tyden <#> jsme přišli <#> do nemocnice, půjdu na operační sál, operoval <#> kylvu <#>, to nepovedlo, protože vzal <#> sem <#> <...>, doktor, že bal <#> aby neudusil. to nic, znovu zpátky domů, za tyden <#>šli jsme s mamou <#>do nemocnici, zítra operace bude, hotový operovali <#> kylvu <#>.

Když jsem byl malý rád <#> písek, hrál jsem na písku s vykopál <#> dolů, aby dobře jezdí autíčkou<#>. Moje máma říkala mi vezmi čisté oblečení, oblekal <#> jsem oblečení, pak šel jsem na písku a moc špinavé oblečení, protože jsem velký lump šli jsme s mamou <#> do obchodu koupit jídlo. Lezl jsem na stromy a hrál jsem s větvem <#> a rízl <#> se do nosu s moc tekla krev, honem s mámou autem do nemocnici, aby mi doktor zašil nos.

TEXT 15

<h>

ID= sch909

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 16-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 03-2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce Chorvatsko 31.5. – 7.6. 2009

</h>

Ve květnu byla jsem v chorvatsku <#> měli jsme tam hezké počasí. Vzala jsem na tašku do chatu. Připravila <#> jsem oblečení do skříně. Odpoledne jsme k moři a opakovala jsem si. Pak ztratila jsem fotoaparát. Cizí muž kradl foťák <#>, paní povídala to muž. Brečela jsem psala sms mamince. Řekla jsem že se ztratil fotoaparát. Druhý den šli k moři, hledala jsem fotoaparát na ulici. Paní mě volala a dala foťák <#>, poděkovala jsem jí. Já s NJ byli jsme hráli s míčem. Muž mě otravoval 6x potkali. Muž řekl že spolu a bude dál pusu. Pak koupila jsem zmrzlinu. Hrali <#> jsme si legrací jako blbost <*> až večeri šli k restauraci a jedli jsme pizzu, pak šli jsme do chatu. Odpoledne šli na velké oslavu <#> na loď. Prohlížela <#> jsem ve obchodě. Večer šli se koupat pak šli do chatu, se hráli jsme si vtipě <#> a smáli pak brečeli. V celé noci nejde spála <#>. Ráno vstávala <#> jsem ve 8 hodin. Šli jsme běžili <#> na kolem k obchodě. Odpoledne šla jsem na oběd pak odpoledne šli jsme k moři a šla jsem plavat a opalovat jsem ležila <#> na déku <#>. Pak šli jsem na výlet se prohlížela jsem hrad, večer šli jsme do chatu. Připravila jsem oblečení do Tašky. Po odpoledne odjezeli <#> jsme autobusem do Čech do Prahy.

TEXT 16

<h>

ID= sch910

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 16

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= respondentka má neslyšící babičku, ostatní rodinní příslušníci jsou slyšící, téma školní práce lyžařský výcvik

</h>

Sobota 9. ledna 2010

Já s bratrem jdu do školy. Potom já židle na autobus. My čekáme <#> autobus. Já do doma. Tak hezky dům potom já s Lukáš <#> zábava <#> venku. Potom doma.

Neděle 10. ledna 2010

Dnes Ráno já byla vsdávala <#> 7:15 vtom <#> já byla cvičím. Já byla snídane. Já byla lyžování potom oběd jesete <#> lyžování vrát <#> na chaty večere já byla olympijský soutěž. Já budeme promítání video a fotky.

Pondělí 11. ledna 2010

Dnes ráno jsem byla vsdávala <#> 7:15 potom já byla cvičím. Já byla jídlo já byla vlek potom ucím <#> lyži a potom oběd jesete <#> lyžování <#> my soutěž.

Úterý 12. ledna 2010

dnes ráno vsdávala <#> 7:15 potom já byla cvičím <#> já jídlo. Já s Jirkou službu. Já lyže vlek. Potom oběd procházka <#> koupila pití a jídlo. Vráť <#> chata hrát děti <#>.

Středa 13. ledna 2010

Já výlet byla korálek potom autobus jídlo <#>. Jdete plavala bazenu <#>. Vy soutěž hrete <#> sport. Já bude divat <#> vypravět <#> Marteta <#>.

Čtvrtek 14. ledna 2010

ráno lyžovala vlek odpoledne běžky Zajímavé hokoj <#> vyprávěla <#> lyžovala potom já byla hrála skok na lyžích a hokoj <#>. Marteka <#> vyprávěla<#>. Já byla kniha.

Pátek 15. ledna 2010

Soutěž lyží a boby. Lyžovala byla upadla lyžovala autobus rozbite. <#> Já se nasmála na Petru. Já super lyžovala. Vůbec běžkách. Já byla unavená. Já nechtěla domu. Ještě <#> zůstat <#>. Já bude zabavát<#>. Uklízet oblečení táška<#>.

TEXT 17

<h>

ID= sch911

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 14

autor.vzdělání= nedokončené základní

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2010

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= téma školní práce lyžařský výcvik

</h>

Sobota 9. ledna 2010

Denesky <#> ráno já byla vsdávala <#>7:05 potom oblečení <#> zima. Autobus já byla s deti <#> legraní <#>, potom já jíslo <#> maslo <#> a s chled<#>. Já byla deti <#> hrát sníh a vrát<#> chatu Marteka <#> říkala <#> pokoj s deti<#> aku <#>a Brachym <#>, Petra a já. Vereče <#>já byla jislo <#> špagety.

Neděle 10. ledna 2010

Vstavala <#> jsem v 7:00 hodin pak šla jsem ven cvičila. Jel autobus na horách. Libi <#> se mi na horách. Venku bylo pěkně počas<#>. Jedla jsem k večeři. Jdu vykoupat se. Pak jdu spát. Dobrou noc.

Pondělí 11. ledna 2010

Ja <#> mám dobře. Líbí se mi lyže. Potom já oběd jím dobre<#>. Potom my jdeme do lyže. Potom my hra zabava<#>. My pišeme<#>. Potom ja <#>spím.

Úterý 12. ledna 2010

Ráno jsem vstavala <#> v 7:15 hodin. Pak cvičit. Dopoledne lyžovala. Odpoledne šla jsem venku na obchodě. Venku zima. Jsem viděla na televizi foto. Pak videla <#> na fotbal kratký <#> na televizi. Jdu se koupat na sprchovat. Jdu spat<#>. Dobrou noc.

Středa 13. ledna 2010

Já byla plavala. Tak hry a zabava <#>na plavni <#>. Potom my jdeme doma. Potom já jím dobre<#>. Potom já pokoj uklízím<#>. Potom hry a zabava<#>. Potom já jdu spat<#>. <*>

Čtvrtek 14. ledna 2010

Ráno běhala venku cvičila. Dopoledne jsem jezdila autobus na lyžování. Pak na obědě. Odpoledne pěšky na běžky. Venku zima, pořád rýmu a bolí v krku někdy bolí hlava. Večer

jsme hráli na soutěži na olympii <#>. Pak k večeri <#>oplatky. Šla jsem spala. Dobrou noc a hezký sen <*>

Pátek 15. ledna 2010

Já byla boby. Tak boby je super zabava <#> Potom ja <#> jím dobře. Potom my jdeme do lyzovat<#>. Taký my jdeme domů. Potom hry a zabava<#>. Já uklízím pokoj. Potom hry a zabava<#>. Já jdu spat<#>.

Sobota 16. ledna 2010

Ráno jsem vstávala <#> brzo <#> a pak šla k snida <#> dopoledne jedel <#> autobus do Prahy. odpoledne šla k stryčce<#> . Večer jsem byl na počítači na chat. Pak šla dívala se na televizi.

TEXT 18

<h>
ID= sch912
autor.pohlaví= žena
autor.věk= 16
autor.vzdělání= nedokončené základní
autor.původ= nelze určit
autor.škola= Praha
autor.sluch= nelze určit
autor.mateřský jazyk= nelze určit
autor.preferovaný jazyk= nelze určit
text.typ= školní text
text.vznik= 2010
komunikace.typ= interkulturní
Poznámka= téma školní práce lyžařský výcvik
</h>

Sobota 9. ledna 2010

V sobotu ráno jsem byla pozdě vstávala<#>, honem do školy. Odpoledne jsem byla na procházce. Večer jsme hráli. Spím na pokoji s Věrou, Berčín, Akeu. Šla jsem spát. Dobrou noc.

Neděle 10. ledna 2010

Já mám ráda lyžovat<#>. Potom nechutná<#> mi oběd. Potom venku my učíme lyžovat. Potom v 6:00 hod my hruje<#>. My mám belí<#> malovat. Potom já pisu <#> na papír. Potom jsem ja<#> spat<#>.

Pondělí 11. ledna 2010

Dnes ráno jsem vstávala <#>v 7:15 hodin. Pak utíkala venku. Šla jsem na lanovku. Také olympic<#>. Hráli jsme na kartu. Pak jedla k večeři<#>. Sprchovala jsem a pak šla spat<#>. Dobrou noc.

Úterý 12. ledna 2010

Líbí se mi lyžovat. Potom já jdu jím oběd dobrý. Potom já koupím. Potom my hry zabava<#>. Potom my divame<#> na foto. Potom my hra. Ja <#>jdu spat<#>.

Středa 13. ledna 2010

Ráno jedli autobus Korálky. Pak šli jsme na plavání. Zpátky jedli<#> domu. Kontrola jsem děti na oblečení pořadná(ý) <#>. Venku moc mráz<#>. Trochu jsem unavená. Jsme hráli na soutěži. Za chvíli <#> jdu spát. Hezký sen. Čauky<#>

Čtvrtek 14. ledna 2010

Ja <#> byla lyžovat. Potom my jdeme jist oběd dobré. Potom já jdu lyžovat. Potom hry a zabava<#>. Potom jsem divám <#> na televizi. Potom hrala <#> zabava<#>. Potom ja <#> jdu spat<#>.

Pátek 15. ledna 2010

Ráno jsem vstávala brzo. Pak běžela venku. Dneska jsem byla na běžkách a pořád upadla a nic co úraz. Trochu sem <#> unavená. Hráli jsme na soutěži. Já se nasmála na Věru. Odpoledne jsme byli na lyžování a bylo super. Večer uklízela na oblečení do tašky. Tomu nechtěla a chtěla ještě zůstav <#> <*> za chvíli jdu se koupat. Pak spát. Dobrou noc <*>

TEXT 19

<h>

ID= sch913

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Já jako vysavač. Vyrobili mě v 90. roce a mám značku X-50 Elektrolux, pře<#> jsem možná elektroluxusní <#> se dvěma kuličkami. Nudil jsem se, pře<#> mě zákazníci dlouho nekupovali. Byl jsem drahej<#>. Po roce mě konečně jedna firma potřebovala, abych vysával v její kanceláři. Ach, to bude asi moc prachů<#>, papírů a drobností. Jsem schovaný tam, kam se dávají smetáčky, dezinfekční <#> kapaliny, hadry, uklízeční <#> vozíky. Cítím se pořád ve tmě, kdo mi ještě nechce uklízet v kanceláři. Konečně, miluji, když mi (tu zásuvku) přidě<#> elektřina a začínám s tím motorem zpátečnou <#> otáčkou velkýma nosama<#>. Často bývá špína, neboť chodějí<#> v smradlavých botách, že si nepřezouvají. Můj vypínač stále jenom vypína<#> a zapíná. Jednou za měsíc si musím odskočit, jinak s motorem by nevydržel s mýma plnýma žaludkama<#>.

Jsem docela <...>, právě uklízečka tu bývá uklízet<#> večer a zaměstnanci si jdou domů s fůru papíry. A doma si to dopracovávají. Jak dlouho tu doužiju<#>? Mají mě jako záruku, kdybych byl nemocnej<#>, tak v nemocnici opravář správi, kde se mi zastavilo. Záruka je platná 2 roky a já jsem dlouhodobý 7 let ve skladu. Elektroluxní <#> značka dobývají 8 let. Rok a jsem rozbiten<#>.

TEXT 20

<h>

ID= sch914

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

kommunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Jaké vlastnosti by měl podle tebe učitel?

Osnova: Zadání – zkušenost

- a) ve škole
- b) ve škole přírodě a na horách
- c) zápory a klady
- d) chování <#> děti a učitelé

Závěr:

Jak by měl chovat učitelé?

Jak by mely<#> chovat děti?

Je to potřeba pro všechny,...

Začnu psát, jaké jsou mé názory vůči chování učitelů, jak by měli chovat správně. Měl jsem špatné zkušenosti a málokdy dobré. Ted' doufám vim<#>, jak by se mohli chovat správně. Získávám<#> a dozvěděl<#> jsem od nějaké informace, které se týká učitelů. A taky jsem začal být dospělý a vím, jaké je to k vztah mezi učiteli<#> a studenty popřípadě uč. <#> a žáky nebo dětmi v mateřské školce. Když jsem chodil do jeslí. Bohužel moc si nemohu vzpomínat. V mateřský školce jsem chodil do slyšící školky. <...>, že jsem neměl trápení. Ani ve školce u nás, když jsem přestoupil na speciální školu pro sluch. <#> post. <#> Vzpomínám si, že jsem měl jiné vztahy než u slyšící školky. Neboť navštěvovalo mnoho dětí a učitelé školky nebyli stejní jako (u nás) u běžné školky pro sluch. <#> post. <#> Nebyl problém, ale domnívám se, že se začíná být špatné vlastnosti učitelů. Myslím, že současné děti jsou jiné než jsem byl malý já. Učitelé nejsou dobře informováni zabývajícími se sluch. <#> postižení dětmi. Ted' na základní škole jsem měl vzpomínky nejdřív dobré s mými kamarády jako malé děti. Naopak špatné mezi učiteli. Upřímně řečeno, jsem byl opravdu nevychovaný <#> a drzý. Ale myslím, že to kvůli tomu mé chování. Současně dobře mají problém dětí u jejich rozvedené rodiče. Nemají vztah k rodině a tím se způsobují dětské chování. A učitelé by se měli zabývat, jak to s nimi. Kdyby se nechovali tak správně. Děti by mohly mít psychické poruchy.

Nyní tam chodím na Gymnázium, sami učitelé vědí dobře jak je vychovávat. Protože nemám s nima<#> problém, i když jsem dospěl. Sami učitelé často říkají: „Co a jak já s dětma<#>?“

Měli by sami vědět a navíc přihlásili specializované pedagogiku<#> a tam se určitě do všeho dozví a to bez praxe. Praktikem<#> je taky důležitá věc.

TEXT 21

<h>

ID= sch915

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Celá rodina NP vyšli na horu Dolomity. Polovině cesty NJ, NJ a NJ dál už vůbec nechtěli jít. Bylo horko, dlouhá cesta po kamenech. Tak jim rodiče dali klíče od auta a řekli: „Nezlobte se tam a buďte opatrní.“ Rodiče s NJ šli dál po cestách na vrchol Piz Boé. Krásný výhled s modrýma oblohy stáli na vrchol. Vřčili a pospíchali zpátky dolů, aby nám děti nečekaly. Byly v pořádku otec řekl, že si odpočineme tady ještě chvíli. Děti NJ, NJ a NJ si pohrávaly k vodě. Rodiče řešili mezi Poláky a Čechy, kde byli taky turistováni<#> na horách. Najednou NJ přiběhla a křikla „Mami, pojdte se podívat co se stalo!“ Mamka vylekaně lekla a běžela s tátou k vodě. Kluci seděli na kamenech u vody a ze zády přiběhli rodiče s NJ a NJ. NJ nejdřív zvědavě za nima<#> přeběhla a podívala dolů, kde kluci našli. Rodiče na to „jé, krásný červený rak, který schovává pod břískem svá mlad'ata<#> s mnoha ružovými<#> kůrami a červenorůžovými klepýtkami<#>. Kluci řekli: „ale ještě něco, pojdte ještě podívat.“ Doprovodili je odtud kousek dál, kde vlnilo jezírko. Pozorovaně všichni, že pod vodou jsou všude malé rybičky, jako byste představovali miliony lidí ve městě Čína. Kluci házeli do vody kámen a rybičky se rychle než dřív vyhodili, zmizely. Vrátili zpátky k červenému raku a NJ řekl: „Můžeme si vzít jedno mládě a doma si vychovávat?“ Rodiče uvážili, ale nedovolili mu a řekli: „Pojedem<#> dál na dovolenou k moři do Chorvatska. A tam bysme<#> možná objevili další zázraky.“

TEXT 22

<h>

ID= sch916

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Elektrikář instaluje novou zásuvku.

- 1) dostal ráno<#> elektrický proudem – 220 wattů.
- 2) Dokončil práci, ale zásuvkou stále nejde proud.
- 3) Chyběl mu ale šroubovák.
- 4) Dokončil práci, lampa se rozsvítila, ale hned potom spadl na zem.

- 1) nová zásuvka
- 2) zapojení lampičky
 - a. praskla žárovka
 - b. koza běhá po pokoji
 - c. majitelka ve dveřích
 - d. obojek a přivazání<#> k topení
 - e. k. <#> mluví
- 3) odchod z bytu bez placení

Majitelka potřebovala pomoc novou zásuvku. Šla ke sousedům, aby zavolal elektrikáře. Protože byla neslyšící<#>. Za několik hodin se objevil elektrikář před dveřmi a zazvonil. Majitelka otevřela dveře, byla o hodně menší než on. Měla na sobě šatovou sukni a elektrikář v modr<#> monterkách<#> s černou kabelou pozdravil. Doprovodila ho ke lampičce, kde proud nefungoval. Hodil kab. <#> na zem. Neslyšící<#> důchodkyně se šatovou sukni<#> přinesla noviny, aby neušpinil na koberec. Zašrouboval krytý zásuvku. Objevila se špína a se zamotaným drátem. Tady byl drát porušen. Odstranil špínu, narovnal dráty a dal novou šňůru. Kryt zásuvky přišrouboval a stolní lampička se v pořádku rozsvítila.

Ale náhle se žárovka<#> praskla a z ní vyskočila koza. Elektrikář se lekl. Málem omdlel, protože dostal od kozy bolestivý bodyček<#>. Naštěstí ještě byla mládě s hnědými puntíky s růžovým čumáčkem.

Vylekané kůzle běhalo po pokoji. Všechny stojící věci na stole spadly na zem. Vysoká váza se rozhoupala. Elektrikář po ní skočil jako fotbalový brankář a chytil ji vázu. Snažil se ji chytit, ale pořád mu utíkala, jako by byla živá. Rozstříbila<#> na ticích <#>kousků.

Vedle v pokojích sedící důchodkyně na gauči slyšela ránu. Otevřela dveře a do ní vrazila koza. Důchodkyně vylekající<#> odmlívala<#> na zem. Vedlejší pokoj se kozička běhala, na chodbě, v kuchyni. Měla žízeň, dala si napít v umyvadle, když mněla<#> pustit vodu z kohotku<#>.

Elektrikář snažil jak ji konečně chytit. Dostal nápad, vyrobil drátový obojek. Za ní běžel a dostal obojek na krku. Koza mečela a přidrátoval ke topení.

Koza mečela a mečela. A řekla: „Pustě<#> mě odtud domů. Já chci domů ke své matičce.“ Elektrikář vzbudil neslyšící důchodkyni<#>. Ptala se mu „Jak se ta koza objevila.“ Snažil se jí vysvětlit, neuměla odezírat. Ale přišlo ke špatné dorozumění, neboť by nepochopila, kde se tu bralo ta koza.

Elektrikář vzal kozu a odešel bez zaplacení.

TEXT 23

<h>

ID= sch917

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Škola brzy skončí a začínají letní prázdniny. Přemýšlel jsem, kam asi pojedu. Nejlevnější je jet autostopem. To by nebylo špatné, ale člověk musí být odvážný. Ale s kým? Ten nebo ta by museli mít taky odvalu. Poptával jsem se u kamarádů, kdo chce jet se mnou. Našel se, jupí<#>. Bude to holka, která se jmenuje NJ. Připravili jsme, co si vezmeme s sebou. Myslím, že máme vše a vyrazíme přesně na začátku srpna.

Šli jsme ke silnici, kde se dalo dobře stopovat, a aby si nestěžovali, že stojíme špatně. První stopování trvalo půl hod<#> a auto zastavilo. Řidič byl příjemný vzali nas<#> do auta. Jeli jsme na Essen. Uff<#>, ozval se najednou hrom. „To byla bouřka!“ Řekl jsem NJ. „Máme štěstí, že jsme v autě.“ A jeli, jeli jsme dál. Zastavili jsme, aby si řidič odpočinul a dali jsme si kafe. Zeptal jsem se řidiče, který byl Čech, kam vlastně jede. Má služební cestu a jede až do Essenu, což bylo pro nás prima. Tam si můžeme vystoupit a počkat na další auto. Přijeli jsme <...> a dálnicí jsme jeli až do Essenu. Poděkovali jsme a čekali jsme na další auto. Bouřka byla dávno pryč. Napsal jsem na papír velkým písmem „Niederlanden“ <#>, tam jsme chtěli jet. Auta nás předjížděla<#> a čekali, čekali jsme. Tu zastavil kamion, byl vysoký a dlouhý. Měli jsme strach, jestli máme nastoupit. Ale byl tam malý pejsek a řidič byl taky příjemný. Nastoupili jsme a jeli jsme do Nizozemí, kam taky jel. Cesta byla dlouhá, začal jsem se nudit. Tak jsem přemýšlel, co NJ udělám. <...>, přišel nápad! Zeptal jsem se jí: „Co uděláš, když ti dám něžný polibek“ Ona: „No, proč se ptáš?“ „Protože se nudím.“ A ona „Nevím, nic mě nenapadá, co udělám“ „To je fajn, že nevíš.“ a dal jsem jí pusu. A ona zčervenala a oplatila mi ji. A já zčervenal. Tak jsme se smáli a řidič též se smál a jeli jsme dál. Zbývá ještě kolem dvou set kilometrů.

Byli jsme v Nizozemsku, krásné město. Poznávali jsme okolí a zastavili jsme v centru a řekli jsme si: „Máme hlad a nechceme vařit jídlo.“ V centru bylo možno vybrat z různých restaurací. Posadili jsme se v čínské restauraci a dali jsme si polévku. Dvakrát stejnou a kung pao pro mě. NJ objednala sladkokyselou omáčku. Polévka se expresně servírovala, pěkná slečna položila talíře na stůl. Všiml jsem si, že na polévce plul vlas a Anglicky <#> trochu jsem nějak zvládl a omluvila se mi za to a platit nic nebude. „Ach jo, kdo to může klidně do polévky spadnout vlas?“ vzdychl jsem. Dojedli jsme a hledali jsme nejlevnější nocleh, jelikož brzy ráno pojedem<#> lodí do pobřeží Anglie. Zjistili jsme informace, že levný nocleh je pár set od centra, tak jsme tam přišli. Byl to úzký ale dlouhý dům, která se jmenoval „Hostel Student“. Naštěstí měli jsme průkazku student. Ubytovali jsme ve dvou

lůžkách a byla i v tom sprcha a záchod. Začali jsme být už pěkně unavený a chystali jsme jít do postele. „PRÁSK“, najednou vypadla proud elektřiny a všude byla tma. Nic jsem vidět nemohl. Připlížil jsem se ke posteli, kde mám batoh a baterku. Vytáhl jsem ji a rozsvítil jsem NJ tu ale není, kde by mohla být. Pátral jsem ji a volal jsem: „NJ, NJ, kde jsi!?“ všude studenti utíkali a svítili baterkou nebo zapalovačem. Konec chodby stála NJ, uff<#>, našel jsem ji. „Jsi v pořádku?“ „Jo, jsem v pořádku“ „Vraťme se do pokoje, nechal jsem tam otevření dveře. A už budeme spát, zítra ráno brzy vstáváme.“ Ráno vstali jsme a honem utíkali k pobřeží, kde byla lodní doprava. NJ mi strkala a řekla: „podívej ten lod’!!!“ napsáno na cedulkou u prodej 35 € „Cože?? To je blbost“ vykřikl jsem a utíkali jsme za ní. Chtěli bychom to ale koupit a plout sami! A jsme sami!

TEXT 24

<h>

ID= sch918

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Hrad Rabunka byl postaven kolem roku 1450 v Jižních Čechách. Byl velký, krásný se dvěma velkými věži. Na věži obvykle hlídal voják přicházející návštěva nebo dopis. V něm žil pan Půtka z Rumburku. Bylo vousatý ušatý a nosatý. Nebyl vysoký ani mladý. Ale vypadal dobře, protože hodně cestoval do dalekých krajin, měst, kam navštívil a nebál se seznámit s různými lidmi. Jednoho dne zastavil ve městě, které se jmenovalo Imbúša. Leží ve státě na severu Indie. Pan Půtka všiml a nemohl uvěřit, že existuje větší trh než v Rabunku. Musel je všech vyzkoušet indické oblečení, boty, koberec ubrusy pro manželku, ptal se. Radši něco jiného odpověděl. Hrnky, spousta věcí. I zvířata. Jedna se mu zalíbila, kterou si moc přál mít. Prodáváčka mu řekla, že se jmenuje Vopička Opička. Je to opice. Pan půtka nemusel přemýšlet a rozhodl, že si ji zaplatí a vezme domů. A pro manželku by udělalo radost. Je roztomilá a šikovná. Vzal si ji sebou domů do Rabunka. V Rabunku přšelo. Vopička opička nebyla zvyklá. Manželka Půtky Vopičce opičce zavítala a představila se. Ukázala ji, kde v jedné pokoji bude bydlet. Má vlastní postýlku, mívá vody a jídlo. Nějakou dobu si Vopička Opička si zvykla. Byla vcelku spokojená, protože by chtěla ještě někoho mít, třeba přítele nebo kočku. Ale pan Půtka vůbec nechtěl a jen se starat o ní, o Vopičce Opičce. Měl ji rád. Vopičce Opičce se nějak zapůsobilo a vzpomněl na Indii a chtěla by strašně vrátit a vidět rodinu. Stýskalo se ji. „Hrom“! lekla se, byla to bouřka, řekl ji pan Půtka. „No, to je jiný den.“ Jednoho dne se Vopička Opička pokusila utéct. Utekla. A přes dveří, když pan Půtka zapomněl zavřít dveře. Utíkala, utíkala, až ji muž chce vrátit s rodinou. Po lesích. Po blátech. Po polích, ale tam jeden muž stál ze vsi<...>. Všiml si ji. Zavolal rychle kamaráda, který by mohl pomoci společně tu opičku chytit. Dohonili, když Vopička Opička neměla jinou (příležitosti) šanci utíkat. Protože ji dva muži chytili. A zabili. Statečně ji odvezli ke hradu Rabunka panu Půtkovi a řekli mu: „Neseme Vám vrátit opičí daň!“

TEXT 25

<h>

ID= sch919

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Co mám napsat, když právě myslím na spoustu věcí. No jo. Budou prázdniny. Budou Vánoce. Je teplo. Máme pořád staré léto. Jsem rád a mám to rád, takový příjemný podzim, dělá mi pohoda. Co jiného? Hm,... Chtěl bych jet do Německa, kde mi v Hamburku chybí moje přítelkyně. Ale přece za 2 týdny ji uvidím.

TEXT 26

<h>

ID= sch920

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Charakteristiku jsem si vybral Terezu Pergnerovou, protože jsem o ní četl. Moc mi to zaujalo o jejím životě. Je vysoká tak metr šedesát, má světlé blondřaté vlasy. Pleť ji zdůrazňuje do bíla<#>, ale je často make-upovaná<#> v krásném hnědém pleti, které ji sluší.

Předběžně vyrůstala s rodinou. Pak se jednou v mládí stala její slavná postava, kterou moderovala v televizi NO. Fanoušci byli její oblibou. Pak Tereza nechala udělat CDčky, aby od ní lidi kupovali. A s tím začínalo mít problémy, že brávala drogy. Skončila u televize<#> a měla svůj život. Tam, kam cesta jí vede.

Má jednoho syna Samuela, který před 5-ti lety narodil. Ale její výchova nebyl čas vzala její matka. Na začátku životopisu se mi hodně zajímalo a dočetl jsem co nejrychleji. Její život byl tvrdé a byla odvážná, že si tu cestu vybrala. Až do dneška domnívám, že se má dobře.

TEXT 27

<h>

ID= sch921

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Co pro mě znamená počítač?

- 1) Představa
- 2) a) První počítač
b) Jeho využití
c) Počítač místo lékaře
- 3) Doporučení závěr

Když jsem přemýšlel, co pro mě znamená počítač, napadlo mě, že bez počítače bych si to dnes neuměl ani představit. Prastaří lidé by si uměli představit, že jejich mládí vůbec neznali klasický počítač. Jak se prostě žilo? Stačilo jim posílat dopisy nebo telegramy? Není to ztráta času, i když mají co kam spěchat? Nevím, jak to u nich bylo, ale uměl bych si to představit.

Nový první počítač na Zemi, který by nám mohl pomoci k životu, hned na začátku bych se divil, co s ním budu dělat? A co s ním udělají? Postupně bych to ovšem pochopil a jednou uznávám, že by mi mohl sloužit. Neboť je to výhodné pro nás a dokonce jedno velké nevýhodné, což nám změnilo rychlou změnu světa. Nevím, jestli je to špatné. Máme svůj mozek, který by mohlo bohatě stačit, to proto že jsme si sami vyrobili počítač.

Počítač používáme, jestliže surfujeme nebo platíme kartou v obchodním domě anebo si jen zapneme televizi. Mezi nejčastěji a nejběžněji používáme operační systémy patří operační systém Windows, Linux, a další. Počítač se hlavně využívá armádě, třeba u letadla je to nezbytná výbava. Počítač kontroluje výšku, naklonění, rychlost pro usnadnění a bezpečnost pilota. Počítačem naváděné střely, které se přesně trefí, kam pilot zaměří. A proti komu budeme střílet či dokonce bombardovat?

Svět je už tak daleko, že i počítače neboli roboti operují za lékaře a kvůli nim se dají provádět i složitější operace. Nedávno čeští vědci vyvinuli přístroj na ovládání počítače očima. Pohyb oka snímá kamera a umístí třeba na brýlích, kam se člověk dívá, tam ujíždí kurzor na počítači. Jako kliknutí myši je nahrazeno mrknutím očí. Tento objev by mohl pomoci hlavně postiženým lidem při vkládání textů. Jako když se říká, že bez počítače, by nevyrobili digitální sluchátka.

Počítač se také nevyužívá jen pro práci, ale také k relaxaci, pro pobavení. Můžeme si na něm zkrátit nudnou chvíli – zhlédnout film, zahrát si hry nebo jen tak brouzdat po internetu.

Doporučuji všem a také ministerstvo zdravotnictví doporučuje, abyste neseděli celý den u počítače, škodí nám oči a koneckonců by mohl mozek pomalinku zmenšovat. Ještě jednu věc k tomu počítači, aby se navrhlo nějaké předpisy, například: zákaz skládka odpadků počítače, nebo zákaz poškozování internetu životního prostředí.

TEXT 28

<h>

ID= sch922

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Policisté v závěsu

Jednoho dne jsme jeli autem do Braníka<#>. Vedle sebe sedělu<#> Míša a Jakub. Jakub řídil. Míša seděla.

Jakub kouknul do zrcátka a uviděl, že za náma<#> jede policisté. Ptal se jí: „Nejsi připoutaná?“ „Proč ne?“ odpověděla<#> mu.

Policisté zastavili Jakubovo auto. Předložil průkazky a doklady. Byli v pořádku. Silniční emise v pořádku, říká jeden policista, druhý pozoroval Míše a říkal ji, že nezavřela pořadně dveře. Zůstal venku kus hadry. Jakub se ptal policisté, že zastavili kvůli tomu, odpověděli, že ano. Jak Jakub myslí, že to nemuseli, i když jsou upřímní ho zastavit a připomenout, že Míša by měla příště dávat pozor na své oblečení, aby nezůstali venku a neušpinila. Míša a Jakub jim poděkovali a odjeli domů.

TEXT 29

<h>

ID= sch923

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Příběh budou vykládat o jednom kominíkovi. Kominík měl štíhlou postavu, krásné dlouhé vlasy. Zdůrazňoval přesně jako holčičí postava, ale přesto je opravdu chlap. Oči svítily hnědé tmavé. Jeho vlastnost je vážně hroživé. Moc rád myslí, že závidí každému a je zlomyslný.

Jednou ve vesnici čekal před půlnocí na nádrží<#>, který vlak měl velké zpoždění. Byl už nedočkavý, chodil po chodníku tam a zpátky, aby minuty uběhly. Když slyšel příjízdy<#> vlak na nádraží, řekl: „Konečně, pán Bůh“ a připravil se nastoupit na nástupiště. Ale vlak nezastavoval, jel dál. Kominík už víc znervozněl<#>, neboť lidi ve vlaku z okna na něj koukali, jak stál, v ruce držel kbelík a okolo hrudi měl kominickou štetku a rouru. Kominík zčervenal a šel posadit na lavičku. Kolem něj šel průvodu a kominík se hned zeptal: „Prosím, kdy už vlak přijede?“ „Několik minut“!

Vlak nastoupil, byl velice rád, že si může už sednout a byl unavený, usnul. Jednou se mu zdálo, že opět čekal na vlak a že už nikdy vlak nepřijede. Nevěděl co dělat. Šel si posadit na lavičku pod lampou. Slyšel dupot kolem nějaký jdoucí kráčivec<#>. Začal srdce bušit. Až se jednou práskla „BUUM“ <#>, shodil průvodčí na zem vedle něj a přivolal: „Pomoc, pomozte mi někdo!“ Kominík nebyl ochoten pomoci, utíkal před ním. Běhal po koleji a vedle koleje byla ulice a domy. Bylo vidět po tmě, ale potom se začalo pomalu být tma, což byla konec vesnice a dál byl jen koleje. Běhal, běhal, až nevěděl kudy jít. Tak se raději zastavil a třásl se. Začal slyšet houkajícího vlaku, třásl se víc, neboť neví odkud jede vlak, vpravo nebo vlevo. Až najednou ze zatáčky přijelo vlak, nestihl odstoupit z koleje. Vrazil se do něj.

Probudil se, byl to průvodčí, do kterého svítil do očí a vzbudit ho. Potřeboval jeho jízdenku. Průvodčí se zeptal: „Jste vůbec v pořádku, že jste celý zpocený?“ Kominík: „Ano, už je to teď v pořádku, děkuji za optání. A prosím jednosměrnou jízdenku do Prahy, děkuji“ Průvodčí: „Počítá se to pětadvacet korun a šťastnou<#> cestu přeji.“

TEXT 30

<h>

ID= sch924

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče, téma školní práce Pravda nebo fikce?

</h>

Dostal jsem zprávu od Nababu, psal, že má přijít ke mně domů. Napsal mi z tátova mobila<#>. Já jsem zrovna doma nebyl, byl jsem někoho doprovodit. Napsal jsem mu, ať počká na Staroměstský<#> u metra a že tam budu za půl hodiny. Neodpověděl, že tam bude čekat. Ale přišel jsem tam, nebyl tam. Naštěstí bydlí kousek odtud, běžel jsem za ním a prozvoňil<#> jsem ho, aby šel pro mě dolů. Čekal, čekal jsem už docela dlouho. Ale počkal jsem na lavičce. Po nějaké době vyběhl z domu, uviděl jsem ho. Utíkal jsem za ním do trafiky, kde tam akorát koupil tabáček. Říkal jsem si, hej, co ty tu děláš? Čekal jsem na tě. A on na to, byl jsem u tebe doma, ale tys tam nebyl, tak jsem se vrátil domů a ti napsal. Já jsem si to nevšiml, ale jó<#>, v pohodě jsem čekal a jsem tu s Tebou. Tak se nic nestalo. Tak jdeme k nám domů. Ale on na to, jak si to tady čekal, když si mi podal mýho<#> mobila<#>, ne tatova<#>, víš, co to může znamenat??? Naše myšlení je nějakým zahajím<#> způsobem spojeno vícekrát. Věříte vůbec tomu?

Jel jsem na Staroměstský<#> tramvají 18-kou<#> přes most Legií. Trochu jsem spěchal, měl jsem zpoždění a hroznou. Sakra, na most stály fronta tramvají, radši jsem šel pěšky přes most. Trvá to pár minut, pokud uběhnu rychleji. Šel, šel jsem a na Staroměstský<#> tramvaj vykojela<#> a srazila ses protijedoucí soupravou. Sanitky houkali, záchranáři<#> odvezli urychleně do hospitale<#>. Viděl jsem nejhrůzivější<#> v mém životě a poprvé. Na to jsem neodvážel koukat a běžel jsem dál na Staroměstský<#> náměstí<#> u Orlojíčka<#>. A omlouval jsem, že mám zpoždění a nehoda u Legií na most.

TEXT 31

<h>

ID= sch925

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2006

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče, téma školní práce Vánoční dopis

</h>

(pětiletý)

Milý Ježíšku,

jsem hodný. Opravdu hodný a moc bych si přál nějaké velké auto. To je na pískoviště, potom si budu moct hrát. A taky novou postel, abych dobře spal, aby se mi potom o Tobě zdálo. A taky prosím moc potřebuju<#> aktovku do školy, ale pěknou. Abych měl hezčí (ve třídě) než oni. Protože jsem hodný, prosím, přines mi velké LEGO, moc to mám rád. Je to taková pěkná hračka. Venku je zima, ale nemám teplé oblečení a jsem pořád nemocný. Prosím, naposled, šálu a bundu a čepici. Děkuji Ti moc, Ježíšku. A měj se tam krásně a pozdravuj andělíčka.

NJ

(dvacetiletý)

Zdravím, milý Ježíšku,

nevím, co mám dělat, když slyším či vidím každodenní tragédie. Jak mohu pomoci? Dlouho jsem přemýšlel a hodně si přeju<#>, aby na tomto světě byl mír, žádná <#> válka, žádné<#> atomovky, žádné<#> nebezpečné věci, které škodí naší Zemi. Abychom byli potom zdraví, šťastní a plní lásky.

Vím, že splnění přání je náročné<#>, ale moc prosím, pokuste se o to.

Víc než mockrát děkuji, NJ

TEXT 32

<h>

ID= sch926

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Byla jednou mála<#> povídka, kterou Vám napíši. Jeden strom vysoký, tlustý, má zelené listy se žaludkem, který stál mohutný dub. A k tomu <#> ještě přidejme se dvěma postava, kteří si do sebe zamilovali. Kde byli seznámi<#> v jednom<#> večírku s rodičem. Jeden když ji na první pohled uviděl, nedokázal už ji opustit. Stále ji držel a ona jemu. Měla krátkodlouhý <#> zrzavý vlasy, které by působilo jako oheň. Byl málo malovaná, co jemu nevadí každá ženská trochu přehánět. Je o trochu menší než on, což jim to opravdu sluší. Muž, který měl ramena tak jako by byl gladiátorem. Oči měl zelenomodré s krátkýma vlasy. Ale na tom večírku si museli dobře slušně chovat. Byli pozváni na vítězství žokejkou, který byl jeho bratrem s tím gladiátorem. Večírek skončil, vyměňovali<#> si číslo mobilu, dali adresu a řekl jí, že zítra ve tři u dubu. To místo je velmi skryté, po nás by těžko našli.

„U dubu ve tři odpoledne“ stálo na papíře který našel pod dveřma<#>. „A sakra co zas se děje“ řekl si. Po obědě se pomalu připravil na tajemné setkání u dubu. Mám říct někomu že tam jdu? říkal si. Řekl si že o tom radši pomlčí. Jde pomalu udolím<#> k dubu a, přemýšlí o Lauře. Velmi lituje toho co si udělal. Už je na místě. Zbývá mu pět minut do tří tak si krátí chvíli hraním s mobilem. Moc mu to nejde, najednou se přením<#> objeví stín. Podívám se a přede<#> ním stojí Petr. Ten se tváří zlosvětně<#>. Říká mu „No to je skvělý, žes přišel chtěl sem<#> ti říct, ať se už nikdy neodvážíš sáhnout nebo kouknout na Lauru, nebo ti rozbiju<#> hubu. Myslím že už ti nikdy po tom cos jí provedl nebude věřit. Dostal strašný strach. Petr je místní silák a mohl by mu to zavařit. Už odešel. Chvilí ještě přemýšlel. Už nikdy nechci vidět tento dub, může za všechny mé potíže, Jdu, řekl si.

TEXT 33

<h>

ID= sch927

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Dlouhá několikakilometrová jenom jeli s velbloudama<#>. A třetí den putovali, dali přestávku. Bylo šílené vedro přes pětatřicet stupňů podvečera. Trocha jedli studené zdravé jídlo s energií, aby nám vydrželi ještě pouhých 7 dnů. A tam se konečně dostaneme za stařečkem. Uprostřed noci spali na poušti pod stanem, neměli kam velbloudy přivázat. Přivázel kolem rukou, aby mi neutekl. Jednou přišla zlý sen, že se stala velká bouře pouští. Muselo to být ohromné, špatně se spal. Kutálel umotalo se mu provazem. Velbloud se probudil a neví, co se s ním děje. Viděl jen, že se blbě spinká, probudil se mu. A vztekaně<#> se otevřel oči a rychle se rozléhl<#> kolem sebe, zdá se mu to v pořádku. Byla jenom sen, díky, velbloude, že si mi vzbudil. A pokračoval s hajáním dál. Ráno<#> sluníčko jim připálilo pod stromem. Potili se, vstávali a pokračovali putováním<#> pouští k Rudému moři za stařečkem.

TEXT 34

<h>

ID= sch928

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 17-20

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= Praha

autor.škola= Praha

autor.sluch= hluchota

autor.mateřský jazyk= znakový jazyk

autor.preferovaný jazyk= znakový jazyk

text.typ= školní text

text.vznik= 2003-2007

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka= autor má neslyšící rodiče

</h>

Bylo postrašný<#> a totálně napínavý. Bojovali jako opravdoví bojaři<#>. Několik minut před koncem byli strašně nervozní<#>, což si vůbec nedovedete představit. Ta hra stojí tolik peněz, dělá pro nás lidi, abych já mohl také podpořit. Nejen podpořit ale pořádně fandit. Aby bojaři<#> opravdu vyhráli pro nás. Celý svět po tom šílí, nejvíc naše. Přece naše česko<#> musí vyhrát. Dyť<#> jde to o finále. A vedeme 1:0 nad Rusy. Zbývá už jen několik vteřin před koncem. Jóóó<#>, opravdu jsme vyhráli v Naganu v roce 1998. a to si nikdy nezapomeneme, jak naši češi<#> pro nás opravdu bojovali a udělali nám radost.

TEXT 35

<h>

ID= sch929

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Milá paní učitelko NJ,

Jsem spokojená, že jste mi docela malý dopisane<#>. Chtěla jsem vědět jak se vypadám učit, abych se snažila učit i také upravila se změnit.

Přečetla jsem tvůj dopisane<#>. NJ, to je pravda, že jste mě napsala všechno, jak se jsem vypadala učit.

Chtěla bych se dívat na všechny filmy<#> s titulky a také jsem uměla přečíst, ale nejsem perfektně není dobře. Snažila jsem se dívat na filmy<#> s titulky a docela jsem nepovadla. Protože jsem nerozuměla o čem filmu<#>. To právě, že všichni mě doporučují se dívat na filmy<#> s titulky i tak knihy.

Chtěla bych se perfektně číst knihu i věty jako NJ.

Jsem věděla, že jste hodně pracovitá, snažlivá<#> a ochotná. Jste hodně práce.

Všmila<#> jsem, že jste se vždycky zpozděla<#>. Ale mě to úplně<#> nevadí. Poznala jsem, že potřebujete víc hodinu český jazyk, že jo.

Vy jste nic něco špatného, ale jste v pořádku.

Celý výsledek<#> je všechno dobře.

Doufám, že chci dodržovat spolu učit do 5 lety.

Díky za dopisane<#>,

NJ

TEXT 36

<h>

ID= sch930

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Vážená paní učitelko!

Ten úkol nebyl velmi jednoduchý, proto, že jednal o vás, bohužel nedokážu vás otevřeně kritizovat, jaká jste, na to nejsem. Stejně jste dobrá učitelka, která dokáže studenty mít pod kontrolu, a energická a obětavá a také děkuji za laskavost, kterou jste pro nás udělala při výrobě prvního časopisu, tím se výroba časopisu urychlila. Je výrazné vidět, že jste dobrá učitelka, i všichni mají nějakou chybu.

TEXT 37

<h>

ID= sch931

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Pro paní učitelku NJ NP

Dík za ten dopis, který jsem dostal od Tebe. Ještě jednou musím poděkovat, že jsi mi moc pomohla a poradila v českém jazyce.

Myslíš, že jsem škoda, protože jsem nezapojil do vytváření časopisu, ale to není pravda. Protože jsem chtěl a o tom opravdu nemám čas, ale jen poradím studenty i ty. Já vím, že v českém jazyce pro mě není jednoduché úkol, zrovna jsem trochu líný, to máš pravdu. Co ty myslíš, abych se uměl všechno přechíst a aby abych se mohl se dívat na všechny filmy s titulky? Pak to bych perfektně rozuměl o tom. Tak to zkusím, ale jestli budu mít čas.

Mě to vadí, že vždycky ta přestávka<#> byla krátká, ty musíš dbát na hodiny před 5 minutami. Musíte si připravit na domácí úkol, ale ne až později. Ještě taky se někdy jsi opakoval o českém jazyce, <...>proto mě se trochu nelíbí<#>. Jinak ovšem jsem spokojený.

S pozdravem.

NJ

TEXT 38

<h>

ID= sch932

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Pro paní učitelku NJ NP

Chtěl bych vám říct, že jste celkem dobrá učitelka, ale přesto bych chtěl říct také nějaké chyby: Někdy často opakujete výklad (učivo), učíte nás ČJ výhradně vhodný pro neslyšící a lepší by bylo kdybyste učila nás jako bysme<#> byli slyšící. Někdy zapomínáte to, co většinou slíbíte. Ale jinak jste pohodová učitelka. Jinak nesmíte moc ubírat přestávky. Už nevím, co dodat.

S pozdravem,

NJ

P.S.: Nejdřív bych vám poděkoval za ten dopis a za tu známku, kterou budu mít na výzo<#>!
Dík!!

TEXT 39

<h>

ID= sch933

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Nevím jak Vám mám napsat:

NJ nebo paní učitelko.

- Ano, byla to pro mě změna, ale nejen v domácích úkolech. Ale i v tom, že předcházející<#> učitelka se vším jela rychleji a každé slovo, i když jsme odbočovali, vysvětlila.
- Je milé, že se víc věnujete neslyšícím, a jsem vám za to vděčná.
- Jen by mě zajímalo, podle čeho hodnotíte známky na vysvědčení. (Chtěla bych mít příští rok jedničku, a myslím, že bych to zvládla.)
- Teď napíšu pár řádků, o tom jak jste učila s NJ NP: mě osobně se to líbilo, ale trochu jsem měla pocit, že NJ toho moc neřekla, že jste měla hlavní řeč..
- Na krátké<#> přestávky po vaší hodině si začínám zvykat <*>
- Ale je suprový<#> nápad, nám dávat slohovky<#> opravovat 10X, aspoň se to naučíme..

Hezké prazdniny<#> Vám přeju<#>, a doufám, že v září přijdete<#> odpočinutá..

NJ <*>

TEXT 40

<h>

ID= sch934

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Slečna NJ,

Jsem moc rada<#> už mám po 2krát dopis od TEBE, takže moc rada odpovídám Ti. Celkové velmi spokojená 3. je to pravda pomohlo bavit s neslyšícími, doporučuje dívat TV s titulky a hlavně rozumět se slyšícími, Ale pro mne trošku (trochu) problém komunikovat se slyšícími pro mna<#> jako těžko říct když někoho mluvit dává mne jako spím a kdyby komunikovat s neslyšícími tak pro mne lehko rozumět. Já to vůbec nevím co mam<#> dělat? Právě chci snažit rozumět a hlavně chci psát jako slyšící. Jsem moc rada<#>, že Ti mne dává detail oprava které jsou chyb. A já by jsem chtěla ještě dál...(materiály) a dobrovolně Český jazyk jako KURZ.

P.s. – Upozornění abys mna<#> nezlobila já to vůbec nevím, rozhodnout říct nebo SMS VYKAT nebo TYKAT, protože jsem od znamení VAHA<#> (jako nevím co mám vybrat VY...nebo TY....).

P.s. – Musíš mna<#> udržovat za 5 LET!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

P.s. – Byla jsem spokojená časopis máme zbytek jen 15 kusů a máme jen ostalo<#> celkové peněz 190kč<#>.

P.s. – Velmi za všechno děkuji a přeje se krásného letního prázdninách....

<*> NJ NP <*>

TEXT 41

<h>

ID= sch935

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Dovolená – Hawai

V sobotu jsem vstával <#> a cistil<#> se zuby. Volal jsem na NJ. Rekl<#> jsem na NJ. Ona chtěla<#> na dovolenou. Leteli <#> jsme do Hawai. NJ měla radost. Uz<#> jsme. Podívali<#> jsme na hotel. spali jsme s NJ. Tereza mi řekla (chces<#> mě chodit), ja <#> jsem byl stýděl <#> ja<#> řekl (ANO CHCI)
NJ mi řekla (SUPER UZ JSME CHODIME) Snedli<#> jsme všechno<#>. Uz<#> večer<#> de<#> do postele co jsme dělali<#> SEX JSEM MĚL KONDOM. Rano<#> byli jsme snidaně<#>. Plaval az<#> 14 dni pak sli<#> domu. NJ miluje mě.

TEXT 42

<h>

ID= sch936

autor.pohlaví= muž

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 12-2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

- <...>
- <...>
- <...>
- Doma nemám dárky. Policie – dárky do stromeček spadly na dvůr.
- Sám doma, pozvu babičku a dědu
- Doma není jídlo. dědeček sem přinese
- Dědeček dusí, sanitka jede, spadl ze schodu, kost je pryč
- Zpátky domů
- Rozbalit dárek – omyl
- Kluk smutný, než má radost taky baba<#> a děda

Ufo koupil stromeček dal na balkon. Když než je 24. prosinec jde na balkon a vidí stromek zmizel. Ufo je moc naštvaný<#> a jde koupit novou. Všude zavřeno, kamarádi nemají, jde na náměstí ukradne stromek ale je řetěz. Ufo dostal napad<#> jede autem do lesa řeze<#> stromek, přijíždí policie. Ufo schová před stromek, policie nic nevidí a jede pryč. Ufo jde do auta a jede zpátky domů pak chcipl motor a stopuje. <...> ho vezme na benzin a zpět. Auto je v pořádku a jede domů. Ozdobí stromek a nenašel dárky, zavolá policii a přijede sem potom spolu mluvili. Policie zkusí podívat na dvůr a tam jsou stromeček a dárky. Ufo musí platit pokutu protože zbytečně přišlo<#> policie. Už má dárky a 2 stromeček ale je sám pozve babičku a dědu. Babička chce jídlo<#> ale doma není<#> tak děda jde zpět domů a přinese jídlo. Jídlo<#> se už ohřeje a už se může jíst. Děda se dusí od kost. <...>zavolá sanitku a odveze dědu ale děda spadnul ze schodů a plivl kost. Sanitka jede zpátky do nemocnice a děda je doma. Pak už balí dárky. Ufo spletl jména proto děda dostal sukni s vložky a babička dostala tlusté brýle a časopisy PLAYBOY. Ufo omluvil a dárky vymění. Baba s děda mají radost ale ufo ne protože nedostal dárky. Bába říká že musí hledat dárky a ufo hledá hledá. Hledá a našel schovaný pod stromek notebook. Ufo má VELIKOU RADOST.

TEXT 43

<h>

ID= sch937

autor.pohlaví= žena

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

V strašidelný hrad je starý mnoho mrtvých hrobky. Už je jsou probudili v půlnoci. Je stále upír šlechta a staré patří na hrobky. Upír je už dlouho spí na hrobky. A policie je v městě Anglie hledat je staré na noviny a našel na zámku hrady. Pojede z auta na hradu zámku. Podíval se staré nábytek a ložnice. Šel tam je na tmy na sklepy. Musí světlo na baterku. A je vidět staré na hrobky. Povídal se otevřít na hrobky. Jeden pán šlechta už dávno je patří na hradu. A druhého velký kámen je jeden, staré knihy. Otevřít se čti na knihu. Vyprávěl je psát pan šlechta byl patří na hradu. Ale jeden král byl krásně na zahradě, přírodě a potok. A pán šlechta nelíbilo za krále. Potom je chce zabil za krále. Utekl v hradě jel na koni. A napsal vyprávět na knihu. Až několik měsíc začal je nemocný. Chtěl vrátit se jel na hradu. Všechny vojáky na hradu co se děje? Viděli pán šlechta na koni už je zemřel byl nemocný, zůstale<#> dát na hrobky. Pán šlechta už je na půlnoci probudil a výkřik v hradě. Pán šlechta je upír a všechny je zabili lidí patří v hradě. Pán šlechta všechny chtěl vypít na krve a už je přežije v hradě. Policie už vedet<#> na půlnoci upír už je začal probudil otevřít se na hrobky. Pán šlechta Co to děláš? Policie ty jsi pán šlechta byl zabili všechny lidí v hradě. Pán šlechta ano. Ty jsi taky upír? Policie já nejen upír. Pán šlechta HA já chci dát krev. Policie utekl na chodbě. Pán šlechta hledal chce zabit<#> policie. Policie choval na sochu. Viděl jeden nůž zabit na hlavu. Pán šlechta jde na sochu. Policie už zabit<#> na upíra šlechta výkřik a už zemřel. Policie přežije chtěl jet už vrátit se do Anglii.

TEXT 44

<h>

ID= sch938

autor.pohlaví= nelze určit

autor.věk= 15-17

autor.vzdělání= nedokončené střední

autor.původ= nelze určit

autor.škola= Praha

autor.sluch= nelze určit

autor.mateřský jazyk= nelze určit

autor.preferovaný jazyk= nelze určit

text.typ= školní text

text.vznik= 2009

komunikace.typ= interkulturní

Poznámka=

</h>

Jsme byly ve škole a cizí děti návštěvu v Praze. Cizí pět dětí a učitelka žijící v Norsku jsem to líbilo a jiný znakovat jazyk v Norsku ale některé rozeznává<#> stejné <...>znakovat jazyku. Potom pět čizí<#> děti jsou šli dolů v školství<#> těloství <#> Česko vs Norsko v těloství<#> fotbali<#> ale nebyly jsem podívat<#> se v těloství<#> fotbali<#> a byly jsme v třídě učit se žkošku<#> a několik v hodin později NJ, NJ a NJ už přišli jsem ve třídě že je ukončilo je pět dětí už jsou pryč vrátit <#> se domů. Ale jsem to moc líbilo<#>.